ANUL I. No. 162

6 pagini 3 lei

Vineri 10 Sept. 1937

BUNA VESTIRE

ZIAR LIBER DE LUPTA ȘI DOCTRINA ROMANEASCA

Directori: DRAGOȘ PROTOPOPESCU, TOMA VLADESCU

Redacția și Administrația: BUCUREȘTI, Bulevardul Elisabeta 12, etaj II.

TELEFOANE: Direcția Administrația 4 85.82; Redacția 4.84.34

ABONAMENTE: Comune urbane: 1 an Lei 700, 6 luni „ 350, 3 luni „ 175; Comune rurale: 1 an Lei 500, 6 luni „ 250, 3 luni „ 125

PENTRU CHRISTOS

de DRAGOȘ PROTOPOPESCU

II

Mai spune Alexandru Cantacuzino în frumoasa-i carte cu titlul de mai sus — pe care aș vrea să o pot reproduce aci în întregime, mai ales că — prin modestia autorului — a trecut chiar la acest ziar al dreptei extreme, aproape neobservată, cu toate că — după deloc modesta mea părere — conține cele mai adinci lucruri din cite s'au scris pe teren legionar:

«A mai fost ceva lăuntric, negîndit și tainic în noi care ne zorea către aceste amenințări (ale morței), — pe Ionel Moța mai cu seamă. El a vrut cu îndărătnicie să dea o pildă de mucenicie.

«A fost voința lui conștientă să moară ca ostaș al creștinătăței spre a răscumpăra toate blestemele cari au fost asvîrlite asupra neamului nostru.

«Ionel Moța a dorit ca sufletul lui să merite a se ridica in ceruri și să aibe mulțumirea de a mărturisi vrednicia nației noastre și dreptul ei la mărire, în ceasul cînd judecata Dumnezeiască va cintări necredința Rominilor și martirajul lui.

«Acestea sunt cauzele necuminţeniei noastre.»

Trec peste paginele luptei, în care vitejia lui Alexandru Cantacuzino, faimoasă printre legionarii înșiși, l-a așezat la locul cel mai primejduit, atunci cind pușca mitralieră rămăsese fără servanți, ofițerul spaniol ședea tupilat, iar el se oferă să stea singur în picioare, la post de observație, manevrînd mitraliera.

Inamicul tocmai acum trăgea «cu mare risipă de muniții. Bulgării de pămînt ridicați de obuze mă loviau în obraz, fumul și praful exploziilor îmi usturau ochii».

O clipă! Și:

«O detunătură doborîtoare mă forțează să închid ochii.

«Cînd îi deschid, privirea îmi cade la un metru și jumătate de mine, asupra unui corp întins cu fața la pămînt.

«Ingenunchiu și îi ridic capul. E Ionel Moța. Ii țin capul în mîni, privindu-l îndelung cu gîndul pierdut în nu știu ce lumi departe. La un metru zace Vasile Marin cu spatele proptit de peretele transeei. Mă întorc să urlu lui Clime și părintelui Dumitrescu, peste vuetul gloanțelor și obuzelor: «Ionel și Marin sint morți!»

Peste haina cu stropi de singe neînchegat, ceasul lui Ionel Moța atîrnă de lanț, cu geamul spart. S'a oprit. E cinci fără un sfert».

«Adun din centurile asvîrlite de răniți vreo două zeci și cinci de granate și cu ele intru în post, în locul puștei mitraliere».

«Strig după brancardieri. Au venit. Sîntem trei ființe acolo, în jurul celor două iubite și căznite trupuri de frați, trei inimi romînești crispate în suferință, peste care se întinde zdrobitoare, indiferența și oboseala celorlalți.

***«Moartea nu e un eveniment în zile ca acestea la* Majadahonda. E o pățanie obicinuită, care nu strică nici dispoziția la băutură, nici apetitul, nici somnul nimănui. Din potrivă.**

«Brancardierii liniștiți pleacă cu corpurile. In locul însîngerat unde s'a încheiat viața lor, au rămas baioneta lui Ionel Moța îndoită de o schijă și măștile lor de gaze, ciuruite. Ne simțim singuri».

«Ne gîndeam: nemiloasă a fost soarta generației noastre, în deosebi a lui Ionel Moța și Vasile Marin... Ionel Moța și Marin, ciclul încercărei voastre s'a închis. Noi nu am îndura încă toată partea de mișelii și de răni cari poate ni se cuvin. Cu privirea spre voi, le așteptam, cu mulțumire.

«Ne îngheța inima. Ghemuiți unul într'altul, Domnul Clime și cu mine ne strîngeam cumplit în brațe.

(Continuare în pag. III-a)

Doi generali

Mare și neprețuit dar a primit armata românească din mâinile Supremului ei Comandant în clipa când în fruntea Ministerului apărării naționale au fost puși, ca conducător și ca ajutor al său, generalul Ilasievici și generalul Paul Teodorescu.

***Generalul Ilasievici* s'a vădit, nu numai prin cariera sa pur militară dar și prin misiunea extrem de delicată și care presupune atâta finețe, de Mareșal al Palatului, drept o personalitate care cunoaște arta de a găsi totdeauna drumul cel mai sigur și cel mai drept pentru a-și servi Țara și Suveranul său.**

Printr'o discretă și necesară depersonalizare și prin confundarea omului numai cu opera și cu misiunea sa generalul Ilasievici constitue o mare garanție pentru împlinirea programelor necesare azi armatei noastre.

***Generalul Paul Teodorescu* este din rasa minunată și atât de rară a oamenilor dintr'o bucată. El concepe viața întreagă prin prisma caracterului și a severelor lui porunci, disprețuind oportunismul care câte odată își face loc chiar și în lumea uniformelor.**

Generalul Teodorescu a stat neclintit și drept sub furtună acum zece ani, în împrejurări atât de triste, încât este bine să nu le mai reamintim.

Dar generalul Teodorescu este nu numai un caracter: el este și un mare realizator. Cine a văzut vreodată Regimentul de Gardă Mihaiu Viteazu așa cum l-a îngrijit, l-a înfrumusețat, l-a înobilat și l-a ridicat Colonelul Teodorescu a putut să-și dea seama ce minuni poate săvârși împotriva tuturor greutăților OMUL.

De aceia urarea cea mai bună pe care o putem face armatei noastre este ca *să ajungă întreagă sub cei doui conducători, ceeace este Regimentul de Gardă Mihaiu Viteazul.*

Iar țării să-i dorim un nou regim constituțional și politic în care înălțarea oamenilor la *toate* răspunderile în Stat s'ar face așa cum le-a făcut Suveranul țării pe aceste două înălțări de care ne bucurăm astăzi.

MIHAIL MANOILESCU

Controlul Parlamentului

de ALEXANDRU CONSTANT

Contăm pe existența unei minorități conștientă și decisă a lucra efectiv împotriva hipocriziei democratice, a lașității politicianiste și nerușinării oficiale, deaceea, și pentru ea, scriem aceste rânduri.

Iată ce se întâmplă: Conform unui principiu constituțional de origină anglo-saxonă, cele trei puteri ale Statului trebuie să fie separate, adică exercitate de organe diferite. Rațiunea democratică a regulei constituționale, ilustru demonstrată de Montesquieu, este astăzi înțeleasă de toată lumea: evitarea abuzurilor.

In virtutea acestui principiu «puterea legislativă se exercită *colectiv* de către Rege și *Reprezentațiunea națională*» (art. 34 Constituție). Constituția noastră indică deci organul legiferator și modalitatea legiferării: Parlamentul și Regele în mod colectiv. O lege votată de Parlament nu e aplicabilă fără sancțiunea regală; opera legislativă a puterii executive nu capătă caracter legal fără discuția liberă și votul Parlamentului. Legile, create pe cale de decrete, adică de către puterea executivă, constituesc o abatere de la regula constituțională, pe care totuș uzul constituțional o admite, însă numai cu titlu excepțional și cu obligația ratificării decretelor-legi de Parlament, spre satisfacerea, chiar «à rebours», a dispozițiunii articolului 34.

Infrângerea principiului, axa însăș a Constituției, este permisă numai în timpul vacanței Parlamentului și dacă evenimente surprinzătoare impun măsuri noui și rapide, imposibil de luat pe calea anevoioasă a desbaterilor parlamentare.

Când unui guvern i se încredințează de Parlament, printr'un act de renunțare, echivalent unei infeudări, puterea de a legifera, trebuie să se fi întrevăzut perspectiva unor evenimente excepționale; actul de renunțare este totdeauna foarte circumspect și limitativ.

Regimul deplinelor puteri a devenit astăzi o necesitate, singura supapă de siguranță, corectivul indispensabil al democrației parlamentare. El constitue o trădare nemărturisită a «nemuritoarelor principii».

La noi sistemul se practică din plin și efectiv. Atât de efectiv, încât legile de interes capital sunt operă de vacanță parlamentară, decrete-legi. Va fi instructiv să se inventarieze odată totalul și calitatea decretelor legi în epoca de după război. Va fi mai ales revelant să se cunoască opera... legislativă a *guvernului LIBERAL*. In ultimii doi ani, guvernul d-lui Gh. Tătărescu a elaborat, anul trecut, 36 decrete-legi, iar anul acesta, de la 1 Aprilie, 71; și este încă în curs de legiferare.

Opera legislativă a guvernului liberal, guvernul stării de asediu, pe lângă semnificația subliniată mai sus, aceea de neparlamentarism și anticonstituționalism, prezintă și o latură ascunsă, extrem de ilustrativă pentru morala politicei noastre: nu s'a legiferat în limitele prescrise, așa cum, pentru anul acesta de pildă, sunt precizate în art. 14 al Legii deplinelor puteri din 1 Aprilie 1937.

Vom face altcândva comentariile ample ale operei legislative a Cabinetului liberal. Deocamdată ne mărginim să confruntăm două texte: art. 14 și câteva decrete-legi din cele 71. Art. 14 are următoarea redactare: «Guvernul este autorizat să ia în timpul vacanței Corpurilor legiuitoare, pe cale de Decret Regal, dat în baza unui Jurnal al Consiliului de miniștri, orice măsuri vor fi necesare pentru menținerea și asigurarea *echilibrului bugetar* și pentru satisfacerea nevoilor neprevăzute de *ordin financiar* și *economic*, determinate de cerințele *apărării naționale* și de interesul general al țării.

«Deasemenea guvernul va putea să efectueze orice *operațiune de trezorerie* precum și să ia toate măsurile necesare spre a asigura o balanță activă a plăților, putând să modifice în acest scop orice taxe actualmente în vigoare».

Aceasta este partea esențială a textului: echilibru bugetar, nevoi neprevăzute financiare și economice pentru apărarea națională, operațiuni de trezorerie. De altă parte: Decretul de reorganizare al R. I. M. M. A.-ei, Modificarea legii minelor (cu faimosul art. 185), Noua conversiune a industriașilor și comercanților, scutirile fiscale «intuitu personnae» ale societăților contraveniente la legea cartelurilor, Jurnalul de autorizație a jocurilor de noroc la Sinaia și Mamaia etc. sunt decrete-legi, cari nu corespund deloc obiectului deplinelor puteri, cari ascund afaceri inavuabile.

Cândva curioșii le vor cunoaște sensul, iar profitorii imoralitatea. Deocamdată o întrebare: Unde este controlul Parlamentului, «reprezentantul intereselor generale ale țării»? Oare absența sa nu însemnează dezertare, iar opera legislativă guvernamentală un grav abuz?

Alexandru Constant

Politica externă

Nota sovietică și conferința mediteraniană

De o bucată de vreme atacurile, «actele de piraterie» ca să fim pe placul presei democrate, se țin lanț în Mediterana.

Cine atacă? Cine e piratul?

In ceeace privește vasele bolșevice spaniole nu încape îndoială că cei care le scufundă sunt naționaliștii. Au interesul s'o facă? Au dreptul s'o facă? Oricând? Oriunde?

Firește că da! Oricând și ori unde în afară de apele teritoriale ale vreunei puteri. Deci în largul mării, a oricărei mări, submarinele sau vasele de război naționaliste sunt libere — dacă pot — să scufunde ori ce navă arborând pavilionul guvernului din Valencia.

Dar navele puterilor neutre? Pe acestea n'are dreptul să le atace nimeni.

Autoritățile Spaniei naționaliste au declarat constant și răspicat că submarinele sau vasele de război ale generalului Franco n'au atacat niciodată vreun vas neutru britanic, francez sau rus.

Există vreo dovadă împotriva afirmațiilor guvernului din Salamanca? Nici una.

Am urmărit în ultimele săptămâni gazetele franceze și engleze de toate nuanțele. N'am citit nicăeri ca vreunul din comandanții sau marinarii navelor torpilate să pretindă că au putut identifica pe agresor.

Nota sovietică pretinde totuși că Moscova are probe împotriva Italiei. Deocamdată nu le-a produs iar Roma respinge cu dispreț alegațiile bolșevice.

In presa germană și italiană s'a scris alb pe negru că agresiunile împotriva vaselor britanice și franceze se datoresc roșiilor spanioli și că vasele sovietice se scufundă singure deschizându-și supapele și pretinzând apoi că au fost torpilate.

Este această teză plausibilă? Hotărît că da! Naționaliștii spanioli sunt victorioși pe toate fronturile, ei ocupă oraș după oraș, provincie după provincie. Nici ei nici sprijinitorii lor italieni n'au interes să provoace complicațiuni în plină victorie.

Dimpotrivă roșii, care văd partida pierdută, au tot interesul să irite Anglia și Franța împotriva lui Franco. Deaceia — după ce atacurile contra vaselor italiene și germane, «Borleta», «Deutschland» — s'au soldat cu o înfrângere, procedează mai ingenios, torpilând pe franco-britanici și aruncând apoi vina asupra naționaliștilor.

Deci, conform vechiului adagiu latin, «is fecit cum prodest».

Și când lucrurile stau așa, sensul ultimei manevre sovietice devine și el clar.

Moscova a pierdut partida pe teren diplomatic înainte de deschiderea conferinței mediteraneene. Diplomația italiană a obținut să fie invitate la conferința dela Nyon Germania — putere nemediteraneană— și Albania, satelit al Romei, iar Moscova n'a izbutit să facă a fi invitată *tovarășa ei, Spania republicană.*

De aci încercarea de a saboța cu orice preț o conferință în care axa Roma — Berlin se prezintă cu atout-uri majore în mână. Căci dacă Italia, iritată de nota moscovită care încearcă s'o prezinte ca acuzată la Nyon, nu ia parte la conferința mediteraneană, inițiativa anglo-franceză a eșuat. Intr'adevăr Londra și Parisul încearcă să stea de vorbă cu Roma și Berlinul, pentru a găsi un modus vivendi în Mediterană. Dacă Roma nu stă de vorbă ce pot face anglo-francezii? Nimic altceva decât să recurgă la forță. Ori asta n'o vrea nici Londra, nici Parisul, căci altfel nu convocau conferința.

Deaceia e supărată întreaga presă franco-britanică pe intempestiva inițiativă sovietică.

In ceeace privește România, e evident că noi avem interesul ca în Mediterana să domnească liniște, deci ca la Nyon, să se ajungă la un rezultat pozitiv.

Deaceia nădăjduim că la Nyon d. Victor Antonescu nu va repeta incalificabila greșeală a d-lui Titulescu, care la Montreux a colaborat entuziast la o revizuire a tratatelor împotriva intereselor României, transformând Marea Neagră într'un lac rusesc.

Politica noastră externă n'are nimic de câștigat dintr'un concubinaj cu pescuitorii în apă turbure, cu rușinoasa și periculoasa diplomație sovietică.

Mihail Polihroniade

Congresul învățătorilor

Zilele acestea s'a ținut la Oradea Mare, congresul învățătorilor din întreaga țară. Și, ceeace e și simptomatic și trist, acest congres s'a ținut într'o atmosferă de vădită indiferență. Căci — vă mai amintiți oare? — acum douăzeci, treizeci de ani și chiar mai încoace, după războiul cel mare, învățătorul era privit ca un fel de pionier al culturii, ca un luptător de elită în bătăliile organizate împotriva rutinei, a sărăciei și-a păcătoșeniei din satele noastre oropsite de stăpânire, uitate de Dumnezeu și de oameni. Iar în această calitate, de pionier, de luptător, de organizator, învățătorul român era prețuit și stimat. Ceeace însemna că fiecare congres învățătoresc de pe vremuri, concentra asupră-i binevoitoarea atențiune a Țării întregi, în tot ce avea ea mai select, mai dinamic și mai normativ. Pe când astăzi... Mai bine să nu ne mai amintim...

O întrebare totuși: să-și fi pierdut atât de mult din importanță în zilele noastre, funcțiunea de educător al tineretului, de organizator al sătenilor pentru marea luptă de ridicare morală și gospodărească a satelor? Nu ne-ar prea veni să credem. Fiindcă satele noastre sunt într'o stare cel puțin tot atât de jalnică, dacă nu mai mult, ca înainte de război; iar sătenii sunt cu siguranță într'o stare și mai cumplită de degradare morală și de decădere economică de cât atunci. Prin urmare nevoia educatorului, a inițiatorului, a organizatorului vieții sătești, este mai simțită astăzi de cât oricând.

Totuși e vădit că s'a schimbat ceva, din moment ce marile manifestări colective ale învățătorimii nu mai stârnesc nici un interes. Iar cel ce s'a schimbat, pare că e tocmai învățătorul. Moravurile politicianiste, materialismul, păcătoșirea și idioțenia democratică au făcut cele mai numeroase victime în cadrele Corpului didactic primar. Dela nobila misiune de apostol, învățătorul a fost retrogradat la funcțiunea subalternă de agent electoral și SILIT să se comporte ca atare.

Așa se explică și scăderea nivelului preocupărilor învățătorești ce se vădește în congresele de astăzi, față de nivelul altor congrese, când problema salarizării și a gradațiunilor era împinsă pe al treilea și al patrulea plan, fiind luată în discuție abea după ce Corpul își fixa atitudinea față de toate marile probleme naționale la ordinea zilei.

Ne place să credem așa dar, că măcar acum când Mișcarea Legionară a scos în relief importanța capitală a educației întru regenerarea totală a nației, învățătorii, ei înșiși, vor începe să-și dea seama în ce abisuri de mediocritate și nimicnicie i-a antrenat politicianismul demo-plutocratic și că o reacțiune energică, mântuitoare, va porni chiar din rândurile lor.

Nicolae Bogdan

Și icoanele noastre sfinte...

Durerile țării se răsfrâng în slova scrisorilor pe cari le primim la redacție în fiecare zi. Glasuri de pretutindeni, din cel mai îndepărtat colț al țării, vin să-și strige revolta și să ceară orânduiri bune și drepte. Ieri am primit un răvaș înăbușit în lacrimi. Am parcurs rândurile însângerate, cotropit de icoana unor fapte pe cari, mărturisesc, nu le-am crezut posibile în țara noastră. In ziua de 25 August, anul acesta — ne scrie un brigadier silvic din Bucovina — Haim Glück, iuft din Borșa-Maramureș, a venit la Ștpotele Sucevei, unde are doi cumnați pripășiți, cu vreo doi ani în urmă, pe plaiuri bucovinene. Acest Haim Glück a profanat două troițe. Acolo, creștinii se închinau cucernici și aprindeau câte un pai de lumânare.

A trebuit să vină un ovrei din Maramureș, să desprindă icoanele, să le tăvălească în praful drumului și — o, dar nu mai pot să relatez exact informația corespondentului nostru ocazional! — să le necinstească.

Aci am ajuns. Așa se conturează imaginea vremurilor de azi. La hotarul acestor vremuri de pomină, poate că atât ne-a mai rămas: să acumulăm revolte și să plângem.

Nu-i nimic dacă vine un ovrei și regisează un fragment de bestialitate comunistă la noi în țară. Tot noi persecutăm. Tot noi suntem vinovații. Dar — am uitat — să continuăm povestea.

La postul de Jandarmi, Haim Glück a declarat, sus și tare, că dumnealui e comunist. Așa și-a explicat gestul. In urmă faptul s'a uitat.

Să ne dăm la o parte. Trec domnii comuniști. Și toți sunt iufți.

Mai bine, într'o bună zi, să strângem toate icoanele sfinte și să pornim undeva, spre schituri, să ne rugăm pentru țara asta batjocorită.

Și să plângem, sguduitor, alături de codrii furați și alături de mănăstirile pângărite.

Până când ne vor aresta și lacrimile.

Valeriu Cârdu

Prin Dobrogea

de VIRGIL RADULESCU

Nu ne cunoaștem țara.

Există în fiecare dintre noi o nostalgie a meleagurilor streine, o secretă admirație pentru tot ceeace nu-i românesc și înfârșit, o lipsă de încredere în tot ceeace este băștinaș. Mentalitatea aceasta de popor minor trebue schimbată. Sunt semne destule că odată cu altele se va schimba și aceasta.

Arătam acum câteva zile lui Pihu, fruntaș macedo-român, dureroșul nostru complex de inferioritate.

Drept răspuns Pihu mă întrebă scurt:

— «Măi, Sâmbătă și Duminecă ești liber?»

— «Sunt».

— «Vino cu mine, la Dobrogea, printre coloniști».

— «Merg» — îi răspunsei automat.

Și astfel, Sâmbătă la ora două, confortabil instalați într'un automotor plecarăm: un grup de intelectuali macedoneni și cel care vă povestește, spre Oltenița.

Ei erau invitați la un parastas al unui tânăr legionar macedonean, într'o comună din jud. Durostor; eu, invitatul lor. Timpul trece repede când călătorești în grup, așa că nici nu știurăm când s'au scurs cele două ore de drum.

— «Oltenița-Port» — anunță șeful de tren și coborîm. Dunărea copilăriei mele era turbure. De câteva zile ploaia nu mai contenise.

Portul mic ca și orașul nu are nimic atrăgător. Pe celălalt mal însă se află un târgușor teribil de cunoscut: Turtucaia.

Intrarăm într'o șalupă rânduiți ca sardelele și pornirăm.

— «Să nu faceți niciο mișcare că ne răsturnăm» — comandă cu o voce tunătoare căpitanul șalupei. Un neamț, așezat lângă mine, deschise ochii mari. Intr'o românească aproximativă mă informă că a trecut de trei ori Oceanul.

— «Nu-i nimic; în Ocean sunt rechini, în Dunăre nici pomeneală».

Se vede că explicația mea nu-l liniști, căci rămase tot timpul pe gânduri.

Totul se termină, însă, cu bine și descinserăm teferi în Turtucaia.

TURTUCAIA

Nu știu cum nu s'a prăbușit orășelul acesta sub muntele de blesteme aruncate asupra lui! Om să fi fost s'ar fi sinucis. Dar așa, rămâne agățat de maluri, cu case prăpădite, cu ulițe strâmbe, bătut parcă de mânia Domnului și stând ca cicatricea nevindecată a unei răni urîte, mărturia rușinei de acum 20 de ani. Românii îl ocolesc. In afară de autorități și câțiva pescari, restul sunt Bulgari și Turci. Mai ales Bulgari.

Câte ploi ar fi trebuit ca să șteargă uriașele pete de sânge vărsat acolo zadarnic!

Pornirăm pe o uliță strîmbă, pavată cu pietroae, spre inima târgului. Toate firmele bulgărești. Mă uitai la camarazii mei aromâni. Li se dilataseră nările și în ochi o flacără ardea înăbușită.

Orășelul acesta nu are nimic românesc.

Dacă există un pitoresc al urîțeniei, cu acesta se poate pe bună dreptate mândri Turtucaia. Doctorul Velciu, distins intelectual, originar din Macedonia sârbească, caracteriză totul lapidar: «climat balcanic». Mihalcul, un mucalit fără pereche, înzestrat cu un formidabil apetit, exclamă cu o voce triumfătoare: «Vom bea bragă».

Incepe să plouă mărunt. Grăbirăm pașii. In fața unei căsuțe de lemn, grupul se opri.

— «Aici este sediul legionar» — anunță Ciorică, legionar din Turtucaia. Intrarăm. Pe peretele din fund chipurile martirilor Moța și Marin. Pe celelalte două fotografiile Căpitanului și domnului General. Ne simțirăm în cămăruța aceasta, săracă ca și noi, înconjurată din toate părțile de ură, stăpâni.

Privim spre chipurile camarazilor Moța și Marin. Două icoane vechi. Au fost și ei odată oameni! Râdeau ca și noi, îi auzeam, îi vedeam! Astăzi, privirile lor, vin de undeva dedeparte, rupte de spațiu, dincolo de timp. Și parcă spun cu ochii lor încremeniți, cu buzele lor nemișcate:

— «Camarazilor, suntem aici, printre voi. Voi nu ne auziți, dar noi cântăm odată cu voi, ne bucurăm când vă bucurați, suferim când suferiți; și cât va exista viața legionară pe pământ noi vom răspunde mereu: «prezent».

Pihu, comandă cu vocea lui aspră: «Drapelul sus».

Cu brațele întinse spre cele două icoane cântarăm. Afară ploaia cernea ca printr'o sită deasă. Plecarăm spre masă. Din casele pe lângă care treceam, zvâcnea câte un cap dinlăuntru, dispărând cu aceiași iuțeală înapoi.

Sunetul pașilor noștri surprindea liniștea.

Am luat masa la un camarad colonist care își deschisese, de puțin timp, un mic restaurant. Mâncare curată și

(Continuarea în pag. II-a)

Cultura, Oameni, Fapte

CUIBURI DE LUMINA

Dela G. Stefănescu pe care l-ati mai întâlnit în paginile ziarului nostru, am primit aceste versuri:

«Mamă, aprinde lampa şi vino mai aproape,
Adu-mi-o în pieptul tău vatră de vreme
Mă arde parc'o lacrimă sub pleoape
Şi tu o prinzi cu glodul [illegible]

Aprinde lampa mamă, mi-e sufletul prea greu
Şi noaptea e prea neagră şi frica mi-i de ochii
Pe unde-aţi fost cătăm [illegible]
Pe drumul zării mele cu spini şi cu ţiulini?

Dă-mi părul într'o parte şi mă sărută larg
Căci sunt tot copilandrul cel demult de mult,
Mi-a fost numai ursita prea tristă şi amară,
Dar astăzi toate, nimic nu trec din [illegible]

Aprinde lampa mamă şi vino mai aproape,
Nu mai ce tolănerie [illegible]
Mi-e sufletul, mânuţă, o trudnică poveste
Şi-o lacrimă ferbinte mă arde sub pleoape».

Elvira Popa

ne trimite un poem, din care desprindem:

«Lumina clipeşte şi genele-i prelungi pe zidul alb a peretelui pictează albastre, ondulate dungi,
cari, ca bătăile mari ale inimii
nelinştite se risipesc alene şi freamătă sus pe zid,
cu aripile dorului care cu neastâmpăr se'nchid
şi se deschid!
Aerul şi murmură de cascari un cântec de dragoste
şi buzele lui se mlădiază rostind cuvinte de cleştar
cari aleargă şi trezesc
ca fluturii mari
de argint moili, în [illegible] nouă
spre urechea de rouă
a Luminii».

Pavel Nedelcu

conduce la Focşani revista «Ares». Din poesiile lui, publicăm aceasta «Moarte mică»:

«Feti blonde — cu tristeţi pe pleoape — i-a fugit — speriată — cinta vieţii; mătăsi, sub tăceri ce să-l îngroape [illegible]

pentru [illegible] [illegible]

[illegible] ale şi galbene [illegible]
cu [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible]
şi suflerinţa, de flori s'a acoperit.

Copiii, îngeri cu vânat la poartă cu fruntea [illegible] pe [illegible] — şi fata blondă-i era mai albă decât din strada [illegible] de [illegible]...»

Schiţă de poem

[illegible] [illegible], de unde-i [illegible] copilă cu fruntea galbenă de [illegible]
Când cu floareta spune [illegible] şi [illegible] — [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de ca [illegible] [illegible]

Carul mai [illegible] pătura [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] tot mai [illegible]
Pe uliţi, totuşi mai [illegible] [illegible]

«Carul»

[illegible] o poesie, pe care o primim dela poetul bănăţean Pavel F. Belu: «Şi [illegible], Carul mare
Pe roate [illegible] cu floarea de [illegible]
[illegible] — un [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] 'n sare,
[illegible]
Şi [illegible] 'n [illegible]
El merge [illegible], [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]».

M. S.

MIHAIL POLIHRONIADE
şi
ALEXANDRU CRISTIAN TELL
DOMNIA LUI CAROL I
VOLUMUL I
1866—1877
1937
VREMEA

Paradoxul unei serbări săteşti

Nimeni nu se mai poate crede — în schimbul cuvântului de onoare — decât în definitiv se mai pretează, astăzi, încrederea chiar atunci când este garantată de ultima onoare: cuvântul de onoare — [illegible] dar, puţin mai fine de adevărat, cele ce le [illegible] de mai [illegible] şi [illegible] în o serbare sătească. [illegible] să nu mai dăm nicio [illegible], deşi adevărul pe care îl [illegible] este adevărat şi cu toate privilegiile cele ce s'au [illegible] nu sunt [illegible] dintr'o lume [illegible], [illegible] în ce parte a pământului. A trebuit o sănătate [illegible] în clasa demagogismului, [illegible] de [illegible] un ziar de compromiscuri pe plan politic, ca să nu mai putem adăoga, durează o încredere chiar minoră, nu numai în valorile cele mai puternice, reprezentative, care să asigure o continuitate la cultură, dar, ceeace este şi mai dureros în instituţiile noastre pe care, fără nicio surprindere, le-am făcut trambulină cuvântului electoral.

Aiurea no-a rămas gândul frumos, aşa cum l-am conceput. Pâinea politică, pentrucă a fost şi este servită de «apostolii» satelor, era firesc să pătrundă şi în şcolile primare, acolo unde abecedarul se deschide, cum vrei să crezi, numai sufletelor [illegible] pure ale copiilor. De s'ar mai ridica din locul său de veci, cel ce fu părintele adevărat al şcolilor săteşti, Spiru Haret, ar muri a doua oară în mâhnire, de politica şcolară a [illegible] care la ridică din [illegible] ce mai [illegible] de [illegible] din ele. Dl. Spiru Haret, ar ţe să [illegible] în [illegible] sub de mâhnire.

Iacă să pătrundem un timp etrul acestor consideraţii şi să punem paradoxul serbării amintită de-abia în nume. [illegible] din câmpul Mehedinţiului. A fost mai întâi un program pregătit şi executat de elevii de şcoli. [illegible] Nimeni nu gândea că-i mai [illegible] [illegible]. Şi totuşi se pare [illegible] şeful politic pe care l-a [illegible], în faţa alegătorilor, copilul [illegible] din acel sat. Poezia nu era un [illegible], nimic care să le facă să râdă cu poftă, ci era declamată serios, cu accente ce de misticism despre [illegible] un politic începând cu d. G. Tătărăscu, şi continuând cu d. Richard Franasovici, cu prefectul judeţului şi chiar cu primarul comunei Branişte; cum vedeţi, întreg guvernul liberal era fondat [illegible] declamată de pe mâna unei şcoli primare. Efectul este paradoxul acestei serbări săteşti, la care, în loc de poesia lui St. O. Iosif, G. Coşbuc, Mihai Eminescu, Al. Vlahuţă şi alţii, lua parte poezia demagogilor, literatura electorală, — [illegible] care se va impune dureros, treptat-treptat. Ar fi vrut ca în acele clipe de amar [illegible], de profundă mâhnire, să [illegible] în [illegible]. [illegible] Spiru Haret cu doctorul Angelescu, spre a asculta corul politic, epoc de copilul unei preot.

Aceasta este faptul. Paradoxul se înţelege. Dorinţi conducători! — le cele dela început mai [illegible] şi pe acestea. Poate mai [illegible] [illegible] ai satelor noastre să-şi formeze clientela electorală, începând din şcoala primară, şi începând cu cei cari nu [illegible] ochii de pe paginile abecedarului, ca să continue cu adulţii, specii formula. Aceştora li se cumpără votul pe un spor de tutun sau un cel mai greu ceva, se plăteşte cu 10 lei. Pentru copii se face o educaţie nouă, dându-li-se să recite acele poezii din care d-sa prim ministru G. Tătărăscu, ministru Franasovici, prefect al judeţului şi ceilalţi primari îşi fac intrarea în balada românească. Un fel de neo-haiducism ce se consacră începând cu abecedarul.

Iacă...

Iacă ce-ar zice dascălii mei, pe care i-a îmbrăţişat şi îngropat vremea, când mai cele ce s'ntâmplă sub acoperişul unei şcoli primare! Altfel mi-au pregătit ei, altele erau poeziile — cele frumoase — ce le recitau copiii la şcoala lor, şi de aceia, astăzi, încerc să le privesc din nou gândurile curate, care ne luminau clasa, serbarea şcolară sau jocurile.

Dela ei nu mi-aduc aminte să fi învăţat ceva spre a fi mâhnit şi revoltat.

George Ciulpan

Calendar

Joi 9 Septembrie 1937

ORTODOX: Sf. şi drepţii Ioachim şi Ana, părinţii Prea Curatei Fecioare Maria.

CATOLIC: Sf. Omer.

SOARELE: răsare 5.41, apune 18.28.

Cronologia: Bătălia dela Dealul Ciupercii (1937).

Acuma câteva zeci de ani, mureau încarceraţi la Seghedin pe Grănicerul român din armata austro-ungară — Bănăţeanul Traian Doda — condamnat de tribunalul din Arad la 2 ani temniţă grea şi 200 de florini amendă, în urma unui proces de presă, când generalul apăra drepturile românilor furate de maghiari.

RADIO

Joi 9 Septembrie 1937

13.00: Ora Culturală. Sport. Cota Dunării.

13.10: Concert de prânz. Muzică variată (discuri).

14.10: Radio jurnal; Ora. Mersul vremii. Bursa. Ştiri interne şi externe.

14.25: Muzică distractivă (discuri).

15.00: Ultimele ştiri.

19.00: Ora. Mersul vremii.

19.05: Concert de muzică de dans.

20.10: Semnificaţia unui jurnal intim, de N. Milăescu.

20.30: Trio-havaian.

21.00: Al. Lepescu, canto.

21.25: Valsuri de eri şi de azi.

22.30: Sport. Radio jurnal.

22.45: Concert de noapte. Orchestra Fraţii Dumitrescu, transmisă dela restaurantul «Splendid Parc».

23.45: Jurnalul pentru străinătate în limba franceză şi germană.

23.55: Ultimele ştiri.

Spectacole

TEATRE

TEATRUL CARABUS: Revista «Electra Cărăbuş».

TEATRUL COMOEDIA (Teatru în aer liber): Om de încredere.

TEATRUL VESEL de vară (grădina Marconi): Fostele dela minister.

Azi la grădina A. R. P. A.-CO

LOR, din calea Victoriei [illegible] o reprezentaţie extraordinară [illegible] MATUSCA [illegible] cu acelaş distribuţie [illegible]

GRADINA TEATRELOR [illegible] [illegible] cu turbină.

CINEMATOGRAFE MANEŞTI

TRIANON şi ELISEU: [illegible] cu James Milton [illegible]

ARO: Madame Bovary şi [illegible]

TOT: Refugiata din [illegible] şi completare.

FEMINA: Iubirea [illegible] Vin indienii.

PALAS BULEVARD: [illegible] şi Jurnal şi completare.

Noul idol al [illegible] TYRONE POWER

FREDDIE BARTHOLOMEW — CARROLL — Curierul din Londra — CAPITOL şi ROXY

A. R. P. A.: Curierul secret [illegible] completare.

FORUM: Nick gentleman [illegible] Magnolia.

MARNA: In serviciul Franţei.

VOLTA BUZEŞTI: Cântec [illegible] sirena din junglă.

MARCONI: Sherlock Holmes şi Jurnal.

DARLY: Miss Theodora şi [illegible]

FRANKLIN: Mitsuko [illegible] mană.

DACIA: Drumul durerii şi [illegible] şi o completare.

BARCELONA: Panică pe [illegible] Frigurile dragostei.

DIANA: Contele de Monte Cristo. Beyond Bengal.

DICHIU: Curierul de Sud şi [illegible]

OMNIA: Oameni noi şi [illegible]

CITY: Vladia Korsacov şi [illegible] tate.

FILE DE CARNET

PRIVESC cu simpatie agitaţia „culturală" din Oltenia reste din Craiova. M'am obicinuit s'o privesc aşa de mai mult timp. De vreo 5-6 ani. După cum cu aceeaş simpatie privesc mişcările de acelaş fel din Călăraşi sau dela Tecuci (unde un grupuleţ de tineri inimoşi vor să ridice un bronz marelui Pârvan), din Cadrilater sau la diferite ateneie populare în Capitală.

Să ne întoarcem la Craiova.

Dacă vor cetitorii noştri îşi vor aminti despre o frumoasă viaţă culturală în capitala Banilor. Îşi vor aminti de un Teatru Naţional (pe care l-au păpat politicienii), îşi vor aminti de câteva muzee, două — două numai — cari mai sunt şi astăzi, foarte valoroase. Îşi vor mai aminti de câteva preţioase cercuri literare strânse în jurul unor personalităţi de elită:

Ei doamne! ce era Craiova pe atunci.

Şi ce este astăzi!

Un coteţ cu jidani. S'un năvod de politicieni.

Au mai rămas profesorul *C. D. Fortunescu* cu gloria trecutului şi datoriile lui şi bătrâna *Elena Farago* cu toate poveştile, păzind şi diriguind comoara muzeului Aman.

Mai mult nu vedem.

Pe străzi recunoaştem cete întregi de tineri, la lumina zilei vedem reviste oficiale, şi altele... toate ca păpădia.

Mare trebue să fie tristeţea lui Radu Gyr!

TREBUE SA AMINTIM mereu până se va auzi (de va fi posibil) sau până se va înţelege (tot de va fi posibil): dascălii noştri au astăzi o mare răspundere (mare a [illegible] [illegible]), la începutul anului şcolar când pun în mâna copilului manualul şi [illegible].

Trebue să-l cântărească [illegible] din tot sufletul.

Feriţi-vă de cărţile editate de Librăriile jidoveşti ALCALAY, CORNEA ADEVARUL şi DIMINEAŢA etc.

Şi după ce vă feriţi alegeţi cartea lucrată cu pricepere.

Iată de pildă ABECEDARELE partea I-a şi a II-a ale d-lor prof. RADU GYR şi IOSIF ANDREESCU sunt o comoară pentru înţelegerea copiilor. Ilustraţiile lui BERN desenate sunt perfect adaptate stilului celor doi autori.

Intr'un foileton viitor ne vom ocupa pe larg de elementele cari fac ca aceste ABECEDARE să fie cele mai preţioase din cele cari astăzi pe piaţă.

DELA o vreme nu mai văd trecând pe stradă alaiul, nu lipsit de haz, dar şi trist, al hingherilor. E drept câinii vagabonzi au început să dispară de pe străzile Bucureştilor dar au rămas în schimb aceiaşi prin cafenele, prin redacţiile jidoveşti, pe sub poduri, sumedenie de câţei râioşi şi agitaţi, cari latră tot timpul, aşa ca să se afle în treabă după cine li-se năzare. Niciun fel de miliţie închinată ordinei între oamenii nu s'ar putea murdări cu vânătoarea acestor javre. Deaceea regretăm dispariţia alaiurilor hingherişti de altă dată. Căţeii fără botniţă şi fără căpătâi ar fi trimişi în timpul cel mai scurt şi fără formalităţi la groapa de var, purificatoare a tuturor murdăriilor.

Numai aşa s'ar termina cu rasa nenorocită a Holzmanilor de tot felul, a căţeilor ce şi poartă cu ruşine şi desmăţeşte jigodia.

D. TEODORIAN CARADA *a tipărit de curând un elegant volum de amintiri din războiu numit foarte sugestiv «EFIMERIDE».*

N'am avut încă suficient răgaz să-l cetim.

Am răsfoit însă cu interes cartea şi am remarcat pagini de reale frumuseţi descriptive. Sunt fapte pe care autorul le-a trăit şi le-a notat zi cu zi.

Pe lângă calitatea literară a volumului — povestirile frumos, uneori duios prezentate — este de observat şi de subliniat materialul documentar.

Ar putea face impresia la prima vedere că «Efimeride» este o carte scrisă şi tipărită pentru câţiva cetitori şi pentru câteva biblioteci.

Nu cunoaştem intenţia autorului. Poate d. Teodorian Carada o va dărui numai prietenilor nu şi librăriilor.

Noi ne facem însă datoria să i anunţăm apariţia şi în curând vom stărui într'o prezentare mai largă, mai apropiată.

G. B.

Pentru începerea noului an şcolar

In atenţia părinţilor ce simt româneşte

In unele din numerile precedente ale ziarului nostru ne-am ocupat în deaproape şi am expus pe larg firmele jidovilor cari au invadat şi în comerţul cărţii.

Am înfierat îndrăzneala jidovilor cari tind la iudaizarea culturii, dar azi a venit timpul să facem mai mult, să luptăm prin fapte contra lor.

Trebuie să arătăm că 63% din librăriile Bucureştiului aparţin Israelului.

Procentajul fiind [illegible] iar pericolul destul de mare, socotim că pentru noul an [illegible] se impune să arătăm publicului românesc librăriile creştine [illegible] re vând cărţi româneşti.

A sosit momentul ca toţi [illegible] cu simţăminte româneşti să vedească concret naţionalismul, adică să ocolească pe jidani şi să cumpere numai dela librăriile româneşti. Redăm aci:

Tabloul librăriilor româneşti din Capitală

Cartea Românească, b-dul Regele Carol II 3-[illegible]
Universul, str. Brezoianu 23.
Academică, calea Victoriei 54.
Tipografiile Române Unite, calea Rahovei 42.
P. Suru, calea Victoriei 108.
Cărăbaş, calea Victoriei 101.
Voiculescu, calea Griviţei 194.
Sfetea, calea Moşilor 64.
Ioaniţiu, str. Şelari 12.
Clasicii români, calea Rahovei 83.
Ionescu-Iaşi, b-dul Brătianu 10.
Al. Lădoiu, calea Griviţei 263.
Penciulescu, str. Lizeanu 1.

Prin Dobrogea

(Continuare din pagina I-a)

mulţă vor bună. Înfăşurată se-adună bragă. Berea Orientului, cum i se spunea, nu satisface exigenţele severe ale unor vechi băutori.

— «Hei camarazii! Haide — ne zori Fiku.

Îl privim. Cu câţiva înşi în urmă, stăm în spital, cu moartea atârnată deasupra capului.

Învinse boala dar doctorul îi recomandase o viaţă de linişte desăvârşită.

Zadarnică recomandare! Flacăra dinăuntrul lui îl îndemna să uite tot şi să se dăruiască luptei, fără târgueli. Ne ridicăm încet de la mese îndreptându-ne spre ieşire. Un autobuz ne aşteaptă. Cerul se limpezise puţin de vânt în stânga Dunării curgând liniştită spre mare. Ne urcăm în maşina care porni scârţâind.

Afară din oraş apărură la marginea şoselei, o casă nouă, arătoasă, părea căzută din cer în pustiul acela.

La Turtucaia aşa ceva nu există. În comparaţie cu maghernitele de acolo, casa aceasta părea un palat.

— «Vila domnului primar» — anunţă o voce din faţă. Acum înţelesei misterul. Se pregătise domnul primar, din vreme, pentru anii negri de mai târziu.

Şoseaua şerpuia, urcând şi coborând. Pe cerul vânăt nici o stea. O privim în fundul văii, unde o tinerică îşi aprinse, grăbită farurile. In dreapta şoselei se topiau două căsuţe cu geamurile luminate. Întrebai pe şofer, ce rost au în plin câmp, casele şi automobilul.

— «Sunt ale boerului P. fost ministru. A cumpărat acum câţiva ani, dela Turcii cari emigrau, pământul cu case cu tot. Banii au banii —, termină rezemat şoferul.

— «Mai ales când sunt şi foşti miniştrii, — mă gândii.

Un cântec legionar, izbucni puternic, rostindu-se pe pustiu.

Maşina lucrului [illegible] stânga împrejur, gonind grăbită. Încolonaţi, pornirăm peste câmp, spre satul Antimora primul nostru obiectiv. Mergeam umăr lângă umăr, însoţind tăcuţi în noapte.

ANTIMORA

Lătratul câinilor, vesti, apropierea satului.

Nu vedeam nimic. Urcarăm o costişe şi deodată, aproape să ne izbim de ea, răsări din beznă o casă.

Cotirăm pe o uliţă urmăriţi de lătratul câinilor.

— «Am ajuns spuse cineva».

Ne-am strecurat, unul câte unul, pe o portiţă scundă, într'o ogradă unde, o căsuţă cu niste geamuleţe palid luminate aştepta.

Pentru prima dată vizitam gospodăria unui colonist macedono-român.

Nu era nimeni acasă.

Legionarul din Turtucaia plecă să caute stăpânul. Ne aşezarăm pe prispa casei aşteptând. Pluteş în aer un miros de pământ reavăn şi liniştea era atât de adâncă că simţi sufletul cum se desface fâşii fâşii şi se pierde în noapte.

Un lătrat scurt şi paşi grăbiţi rupe tăcerea. O umbră ieşinie grăbită rostind ca o voce ca un plesnet de harapnic:

— «Camarade comandant, sunt legionarul Costică...» — Venise probabil în goană, căci vorbele se amestecau de nu puteai înţelege aproape nimic.

Eram în câte, însă, nu aveam de a merge, puţin stânjenită.

Fiku se ridică grăbit şi-i strânse mâna.

Prin întuneric gesturile amândurora păreau oficierea unui ciudat ritual.

Cu braţele larg desfăcute colonistul ne invită în casă.

Două odăi curate, pe pereţii cărora lumina unei lămpi mici, pare nehotărâtă.

Stăpânul alergă grăbit să ne servească. Întinse pe jos toate velinţele, pe saci, rupţi de oboseală căzurăm cu toţii.

— «Să vină camaradul Fituleac — spuse Fiku şefului colonist, care cu acelaşi grabă se repezi pe uşă.

(Va urma)

Virgil Rădulescu

Note militare

Turtucaia

de VORNICUL BOLDUR

S'au împlinit în vara aceasta — spre sfârşitul lui August — 21 de ani dela dezastrul care avea să însemne cea mai cumplită lovitură din războiul nostru pentru întregire. Lovitură care — după cum era de aşteptat — trebuia să schimbe integral metodele şi psihologia înaltului comandament şi din care avea să rămână zorile unei noui spiritualităţi militare. Nimic din toate acestea: Ba, a trebuit să suportăm până la capăt inexperienţa şi negligenţa unui comandament care conducea operaţiunile departe de realităţile câmpului de bătae şi mai ales de realităţile războiului specific fronturilor noastre. A trebuit să vină refacerea din iarna şi primăvara anului 1917 — când simiaţi de vitalitatea poporului acestuia de ţărani văuşuţi şi neînfricaţi în faţa morţii, să câştigăm răsunătoare şi neînfrânte victorii morale, şi materiale. Dar primejdia a trecut şi toate au intrat în făgaşul lor, căci cum nimic nu s'ar fi întâmplat! Căci cum Turtucaia şi campania anului 1916 nici n'ar fi existat. Imensul cimitir de pe malul Dunării rămase învăluit în indiferenţa noastră de totdeauna!

Umilinţa pe care-a suferit-o un neam întreg acolo la Turtucaia, se pare că n'a avut ecoul pe care trebuia să-l aibă în sufletul oficialităţii noastre, preocupată ca deobiceiu cu meschine calcule personale.

Dezastrul militar dela Iena a însemnat pentru Prusia lui Friederich cel Mare, deşteptarea din amorţeala în care căzuse armeşti marelui rege.

„Iena — spunea regretatul istoric Jacques Bainville — reste la preuve historique qu'une grande défaite peut être l'école d'un peuple, le principe de sa régénération..." Iena a însemnat prima şi cea mai solidă treaptă în ascensiunea şi mărirea de mai târziu a poporului german.

Infrângerea din 1806, avea să pregătească Sedanul de mai târziu. Paradoxal, dar aşa este! Şi dacă revenim la timpuri mai apropiate de noi — cum e bunăoară războiul din 1870 anul marilor dezastre franceze — ce constatăm? Generaţia care capitulase la Metz şi la Sedan, dar apărase eroic Parisul, a înţeles că înfrângerile acestea au însemnătatea lor care nu trebue să scape celor cu răspundere şi aşa s'a făcut că o mulţime de critici militari, analizând a fond cauzele dezastrului, au putut stabili şi impune la vreme o anumită doctrină, care dacă nu s'a arătat la înălţime la începutul marelui războiu, aceasta se datoreşte cu totul altor cauze... Şi aşi putea să enumăr încă o mulţime de învăţăminte pe cari istoria ni-le pune din belşug la îndemână!

Dar deocamdată mă mulţumesc numai cu acestea. Ce ne-a învăţat pe noi dezastrul dela Turtucaia? Trec anii şi se pare că metodele care-au prezidat la pregătirea războiului ce trebuia să fie hotărâtor pentru destinele neamului nostru, persistă încă. Avem în sprijinul afirmaţiunii noastre, preţioase mărturii contimporane cu evenimentele.

Un mareşal de seamă al armatei noastre, generali de valoare şi o mulţime de ofiţeri superiori activi sau rezervişti şi-au spus cuvântul în această arzătoare problemă de înalt interes naţional.

Ba mai mult, una din marile noastre reviste de cultură „Vremea", a înţeles să consacre în fiecare an câte un număr, înfrângerii dureroase dela Turtucaia. De câţiva ani încoace, se arată aci precis — de cele mai autorizate condee — cât ne-a costat bătălia dela Turtucaia şi care-au fost consecinţele ei! Şi ne-a mai arătat „Vremea" şi cine-au fost vinovaţi de acest dezastru fără precedent în istoria noastră, care a mai cunoscut în decursul veacurilor şi alte înfrângeri desigur, dar nici una de proporţiile acesteia din urmă. S'au spus aici lucrurile „pe şleau", cum zice românul. S'au publicat documente inedite, mărturii uluitoare, schiţe şi copii după ordinele date în preziua şi 'n timpul bătăliei, în care se arăta confuzia şi totala ignoranţă în care trăia înaltul comandament, precum şi şeful capului de pod, acel şef care n'a avut tăria morală să împărtăşească tragica soartă a nenorocitelor sale trupe! Vreţi câteva fragmente? Le extrag din articolul d-lui colonel Zegoriţ — profund cunoscător al dramei care s'a desfăşurat la Turtucaia în zilele acelea de August. Iată ce spune domnia-sa:

„Din ordinul de operaţii pentru ziua de 24 August, ordin dat de comandantul capului de pod: *„comandamentul nu cunoaşte nici situaţia trupelor amice, aici a trupelor inamice.* [illegible] *dona grupări de unităţi cari* [illegible] *puteau realiza şi se numeau* [illegible] *cari nu aveau putinţa să se* [illegible] *legătura cu unităţile lor,* [illegible] *comanda, din cauză că nu* [illegible] *unde se găsesc aceste unităţi,* [illegible] *nele erau cu totul disolvate..."* [illegible] departe: *„se numise comandant* [illegible] *nul sector colonelul Vlădescu,* [illegible] *dantul regimentului 80 Infanterie, deşi avea aproape întreg regimentul trecut la Turtucaia, dânsul nu* [illegible] *sau dacă trecuse pentru un moment înapoiase la Oltenija.*

Ordinele erau primite de toate [illegible] unităţi, *din cauză că adjutanţii lor mai multe unităţi nu şi-au* [illegible] *nici îndatoririle..."* Iată numai [illegible] fragmente din *ororile de comandament* ca să le numim aşa — ale [illegible] D. general Ion Anastasiu este [illegible] categoric când afirmă: *„La Turtucaia s'a murit, nu s'a luptat..."*

— *Iată ce-a fost acolo şi* [illegible] *trebue să se mai întâmple* [illegible]

Fiind şi noi de părerea [illegible] cred că *adevărata educaţie a* [illegible] *por se face prin durere,* salutăm iniţiativa pe care a luat-o „Vremea" cu convingerea că oficialitatea [illegible] va şti să tragă toate consecinţele [illegible] decurg din acest dureros [illegible]

Concluzii technico-tactice
asupra aviaţiei, deduse din războiul civil spaniol

In ajunul războiului civil forţele aeriene spaniole numărau aproximativ 100 avioane, compuse din vechi aparate ca: «Breguet 19», «Potez 25», «Niuport» şi «Morann»—Solnier 230». Răsculaţii au avut de partea lor cam 55 aparate, pe care le utilizau pentru recunoaştere şi mici bombardamente. La sfârşitul lui Iulie 1936, generalul Franco poseda avioane «Savoia-Marchetti 79» pentru bombardament, iar pentru vânătoare aparate «Fiat» şi «Caproni». Armata naţionalistă are o supremaţie aeriană netă.

La începutul lui August 1936, guvernul din Valencia primeşte 50 aparate «Potez 25» şi câteva aeroplane de bombardament «Potez 54» şi «Bloch 200». Armamentul acestor avioane se compune din mitraliere de calibru 7,9. Comuniştii au lansat la atac în masă această escadră slab înarmată şi în foarte scurt timp a fost decimată de aviaţia de vânătoare naţionalistă (Fiat) din cauză că armamentul acesteia din urmă — mitraliera de calibru 13,2 — era cu mult superior aviaţiei loialiste.

Flota aeriană naţionalistă se echipă cu aparate Heinkel de bombardament şi avioane «Arado 68» biplane pentru lupta la sol. Roşii primesc aparate de vânătoare mai repezi şi mai bine înarmate ca: «Devotine 373» şi «500» — acesta din urmă armat cu motor-tun de calibrul 20 şi «Loire 46» care are viteza de 400 km pe oră, iar pentru lupta la sol aeroplane «Kolhowen» olandeze. Sovietele trimit cele mai rapide tipuri de vânătoare «T 14» şi «T 16» şi numai noaptea, care dau 450 km pe oră (se apropie extraordinar de mult de avionul «IAR-Carafoli») iar pentru bombardament «ANT 6».

In acest timp, tactica aviaţiei era cea clasică: aviaţia de vânătoare atacă escadrilele de bombardament adverse şi mitraliază trupele terestre; bombardamentul în grup sau izolat atacă oraşe, fabrici, depozite etc. Cu apariţia în tabăra comunistă a avioanelor rapide, tactica aviaţiei de bombardament a trebuit să fie schimbată. Aeroplanele de bombardament vor acţiona în masă şi vor fi însoţite în tot timpul acţiunii lor de avioane de vânătoare ca să le protejeze contra vânătoarei adverse. Din cauză că raza de acţiune a avioanelor de vânătoare este mică în comparaţie cu aparatele de bombardament, zona activă a aviaţiei nu mai este atât de adâncă în teritoriul inamic, ci se mărgineşte mai mult la câmpul tactic plus jumătate din câmpul strategic. Misiunea cea mai importantă a aviaţiei de bombardament este complectarea operei de distrugere a frontului inamic în strânsă legătură cu artileria. Bombardamentul artileriei unit şi completat cu al aviaţiei a rupt frontul comunist la Guadalajara şi «centurele de fier» dela Bilbao şi Santander. Numărul aparatelor de vânătoare care însoţesc bombardamentul trebuie să fie de 50 la sută, superior celui dintâi. Pentru bombardamente care depăşesc prima jumătate a câmpului strategic, se utilizează avioane de bombardament în număr de 1—3

Concluzii technice

Pe lângă această tactică comuniştii din cauză că dispun de aparate ca «T 16» foarte rapide, utilizează bombardamentul de zi individual sau în patrulă. «T 16» este un aparat de 450 km. pe oră, fără să fie însoţit de aparate de vânătoare, face o incursie în teritoriul strategic naţionalist distrugând oraşe, fabrici, depozite, poduri, etc.

Din această scurtă expunere vedem că tactica este la remorca technicei şi după caracteristicele maşinii se aplică tactica pe care ele o permit.

Din toate experienţele aeronautice făcute în laboratorul spaniol cu sumedenie de tipuri de avioane tragem concluziile technice următoare:

a) Avioanele de bombardament şi luptă să fie bimotoare cu aripa traversând fuzelajul sau sub fuzelaj şi să posede la înălţimea de utilizare (4000—5000 m) viteza de 450 km. pe oră.

b) Construcţia în lemn este mult mai avantajoasă ca cea metalică din cauză că lemnul este mai eftin ca metalul, se procură cu mai multă uşurinţă, se lucrează mult mai repede ca metalul fără să se dispuie de lucrători specialişti iar reparaţiile în escadrilă pe linia de luptă se pot face repede, cu puţine maşini speciale şi cu lucrători de mâna a doua. Disponibilitatea aparatelor construite din lemn este mult mai mare ca cele metalice.

c) Trenul de aterizare să fie fix tipul «pantalon». Trenul escamotabil a dat naştere la foarte multe accidente mai ales după o luptă sau un bombardament de lungă durată; d) Elicea să fie metalică şi cu pas variabil în zbor, ca maşina să poată dispune de bune performanţe; e) Toate motoarele să aibă compresor pentru restabilirea puterii la cel puţin 4000 m. Combustibilul să aibă cifra octanică superioară lui 87 sau cel puţin egală. f) Motoarele cu răcire prin lichide să aibă radiatorul blindat; g) Postul de pilotaj să fie blindat; h) Raza de acţiune a avioanelor de luptă să fie egală cu raza de acţiune a avioanelor de bombardament. i) Puterea motoarelor să fie de cel puţin 1000 CP, iar plafonul practic superior a 9000 m.; j) Dacă motorul unui aparat este stricat sau se revizuieşte nu se va imobiliza aeroplanul, ci se vor înlocui motoarele.

k). Este necesară o rezervă generală de 30 — 40% de motoare; l). Stocuri importante de piese de schimb şi de scule. S'a constatat de ambele părţi mari întârzieri în efectuarea reparaţiilor din cauza lipsei sculelor; m). Greutatea aparatelor de bombardament rapid 6000 — 8000 kg. şi să poarte cel puţin 1000 kg. bombe la 1000 km.; n). Armamentul unui bombardier să se compună numai din tunuri, de calibru cel puţin 23, cu o provizie de 1200 lovituri de piesă şi cadenţa de tragere cel puţin 600 lovituri pe minut. Se dă ca suficiente 5 tunuri pentru fiecare avion repartizate astfel: 2 în faţa fuzelajului fixe şi manevrate de pilot, 2 apărarea în spate şi deasupra manevrate de un mitralier şi ultimul sub fuzelaj manevrat de al doilea pilot; o). Nu se va fixa armament în aripi, căci produce eforturi suplimentare foarte mari în longeroane şi din cauza forţelor aerodinamice calajul armei nu este precis; p) Sistemul de ochire atât pentru armele de foc cât şi pentru bombardament să fie pus la punct, ţinând seamă de vitezele ridicate de astăzi.

q). Avionul de luptă va cuprinde 2 piloţi şi va fi armat cu 4 tunuri de 23 cel puţin: 2 tunuri în faţă fixe în fuselaj şi 2 tunuri în turela din spate, manevrate de al doilea pilot; r. Pentru însoţirea infanteriei în luptă şi atacul trupelor terestre se recomandă monomotoare şi cu un singur pilot. Avioanele biplane sunt mult mai manevrabile ca monoplanele. Viteza 360 — 400 km. pe oră; motorul să aibă puterea de 750 C. P. şi poate fi şi fără compresor căci zona lui de luptă este până la 3000 m. de altitudine. Ca armament 1 tun de cel puţin 23 pentru lupta contra avioanelor şi 2 mitraliere de 7,9 contra trupelor terestre şi 300—500 kg. de bombe contra tancurilor. Raza de acţiune 4 ore şi greutatea 2,5 tone.

s) Aviaţia de apărare sau vânătoare lucrează în linia frontului şi tot restul ţărei, nu trece niciodată în teritoriul inamic. Monoplan, aripa sub fuselaj, un singur om la bord, viteza 500 km. pe oră cel puţin, să aibă un motor de 750 C. P. cu compresor de restabilirea puterii la 5000 m., plafonul practic să fie 11.000 m., rază de acţiune 3 ore, greutate până la 2000 kg. Armament 2 tunuri mai mari decât calibrul 20.

t) Pentru recunoaştere în zona tactică sau strategică se va utiliza în particular tipul avion de luptă. Pentru observaţie tipul avion de luptă contra trupelor terestre.

Acestea sunt avioanele pe care diverse programe de construcţii le-a stabilit deja de acum 2 ani şi au fost confirmate de experienţa spaniolă.

Exemplu de avion de bombardament rapid: «Bristol Bleuheim», ultimele tipuri, «Fiat» şi «Caponi», «Lioré Olivier 45». Pentru aeroplane de luptă: «Breda 87, Henriot 220, Potez 63, Niuport, etc. Avioane de apărare «Caudron 710», Mureaux 190, etc.

xx) Se cer mari rezerve de piloţi, instruiţi şi în cantitate suficientă. Se crede că 8 luni de instrucţie de specialitate sunt suficiente pentru un pilot, înainte ca să fie trimes pe câmpul de luptă.

xx) Se cer mari rezerve depiloţi. In utilizare curentă pe front sunt necesare 3 echipagii pentru un avion. In rezerva generală a aviaţiei trebue să mai existe deja 2 echipagii instruite sau pe cale de a fi.

3) Paraşuta cu deschidere comandată trebue introdusă de urgenţă; pilotul va cobori în cădere liberă până la 800 m. şi apoi va deschide paraşuta. Pe frontul spaniol piloţii care coborau dela mari înălţimi în paraşute cu deschidere automată, sunt impuşcaţi în aer de adversari, care nu-i cruţă nici în această poziţie fără apărare.

Am tras aceste concluzii din rapoartele pe care adversarii le-au făcut în urma experienţelor pe frontul spaniol. Se pot aplica foarte bine aeronauticei noastre cu condiţia să se facă un program de construcţii, o doctrină şi o altă organizare în cadrul statului de mâine, pe care generaţia noastră îl vreg şi îl va realiza.

Aviator

Lupta între naţionalism şi comunism în America latină

Argentina ţinta Kominternului. Marea mişcare naţionalistă din Brazilia. Organizaţia condusă de Plinio Salgado în preajma biruinţii. Pretutindeni triumfă corporatismul

Activitatea internaţionalei roşii, care are tendinţa să distrugă întreaga civilizaţie s'a intensificat în ultimul timp în America de Sud. Kominternul, scelerată unealtă a Kremlinului roşu, ţinteşte ca imediat obiectiv, — statele latine ale Americii.

Pentru a-şi atinge scopurile, comunismul şi-a făcut profesiunea de credinţă, arborând în Argentina principiile bolşevice, natural dictate de Komintern.

Comunismul argentinian este totalmente jidovesc. Toţi conducătorii, toţi propagandiştii aparţin neamului lui Israel.

Recent guvernul argentinian a închis 22 de şcoli jidoveşti, de altfel clandestine, dintre care 10 erau la **Buinos-Aires**, iar restul la **La Plata**.

După cum rezultă din rapoartele poliţiei, învăţământul care se practică în aceste şcoli, era în întregime comunist. Din clasele de studii şi din birouri s'au sechestrat un mare număr de cărţi, ziare şi manifeste comuniste precum şi câteva filme sovietice. Elevii claselor era învăţaţi că 1 Mai este cea mai mare sărbătoare a ţării.

BOLŞEVISM — JIDOVISM

Programele de studii, conţineau între altele următoarele teme: «clasele şi lupta de clasă», «lucrători şi patroni», «proletariat şi burghezie», «grevele arma supremă în lupta claselor», «Uniunea Sovietelor, singura ţară unde totul aparţine lucrătorilor» etc., etc.

Dealtfel revista jidovească «Naired» (Pământ nou), care apare la Buenos-Aires, a afirmat recent că *între bolşevism şi evreism există o perfectă identitate de vederi şi de acţiune.*

Această revistă atât de îndrăzneaţă, scria următoarele: «Asistăm cu bucurie, în faţa minunatului spectacol al totalei realizări a aspiraţiilor noastre sub guvernul lucrătorilor şi ţăranilor. Documentul principal care prezidează în direcţia şi destinele U. R. R. S-ului, poartă ca emblemă numele statului nostru evreesc. In lupta pentru justele sale revendicări, poporul evreesc se uneşte cu toate popoarele care apără democraţia universală, ea fiind un leagăn de dreptate şi de fraternitate».

Infrângerea roşilor

La 5 Sept. 1937 poporul argentinian a luat parte la alegerile prezidenţiale. Campania electorală a fost extrem de violentă. Comuniştii sprijiniţi aproape pe faţă de Moscova au desfăşurat o mare activitatea propagandistică.

Forţele naţionaliste s'au canalizat de această dată şi unite au sprijinit candidatura d-lui Ortiz cunoscutul fruntaş naţionalist argentinian.

Rezultatul alegerilor a însemnat o mare victorie naţionalistă şi în acelaş timp o totală înfrângere a marxismului şi a democraţiei în general. D. Ortiz a fost ales preşedinte al Republicei cu o majoritate absolută de 990.000 voturi, faţă de abea 540.000 voturi ale candidatului liberalo-democrat, sprijinit şi de marxişti, d. Alvear.

Kominternul a suferit deci în Argentina, la aceste recente alegeri, o mare înfrângere.

BRAZILIA RENASCUTA

Dacă în Argentina iudeo-marxismul se poate desvolta oarecum nestingherit, în schimb în Brazilia găseşte un formidabil obstacol. Al treilea atentat, dealtfel ratat, care a făcut parte din seria ce a dat faliment în ultimul timp, a atras atenţia asupra stărilor şi situaţiei politice din Brazilia.

Ne amintim că Plinio Salgado, şeful naţionaliştilor brazilieni, a scăpat ca prin minune din ultimul atentat marxist îndreptat împotriva sa. Brazilia este o ţară care, ţinând seamă de caracterul particular şi de diferenţele de rasă ale populaţiei, oferea apriori un teren favorabil de difuzare ideilor comuniste. Ori, suntem în faţa unei certitudini nedesminţite, că partidul integral-naţionalist, care a luat fiinţă deabea de câţiva ani, a devenit astăzi unicul partid naţionalist al Braziliei, constituind cel mai formidabil adversar împotriva tenebroşilor agenţi moscoviţi.

Mişcarea aceasta s'a născut în urma iniţiativei admirabile a lui Plinio Salgado.

Partidul integral-naţionalist brazilian, este un partid revoluţionar, având un caracter esenţial fascist.

Program şi organizare

Programul partidului condus de Plinio Salgado se sprijină pe baze corporatiste. Doctrina corporatistă este propagată intens în toată Brazilia şi opinia publică acordă mare încredere acestui sistem de guvernare.

Partidul naţionalist brazilian numără astăzi impresionantul număr de 1.500.000 de membri devotaţi, ceea ce înseamnă aproape jumătate din corpul electoral al întregii ţări. Erarhiile partidului sunt stabilite în modul următor: autoritatea supremă aparţine şefului mişcării Plinio Salgado, asistat de un consiliu de 8 membri; un secretariat general, pătruns de un spirit fascist-corporatist; camera celor 40, a parlamentului intern şi în fine 21 de şefi regionali ai diverselor provincii braziliene.

Uniforma oficială a partidului este «cămaşa verde», iar salutul este cel roman. Cele 5 ziare cotidiene şi un mare număr de reviste şi jurnale săptămânale şi lunare, formează mijloacele de propagandă ale partidului.

Prevedem, că, cu ocazia alegerilor prezidenţiale care vor avea loc în Ianuarie 1938, partidul condus de Plinio Salgado, va înregistra un mare succes, posibil definitiv.

Dem. Şuţu

După congresul învăţătoresc dela Oradea
— O categorie de funcţionari necăjiţi —

ORADEA. — Zilele acestea s'a ţinut la Oradea congresul învăţătorilor din întreaga ţară. Congres, la care s'au vorbit multe, s'au cerut multe — dar nu s'a obţinut nimic.

Dar la acest congres a luat parte numai cine a putut — pentrucă marea massă a învăţătorilor necăjiţi nu s'a putut deplasa din toate colţurile ţării, neputând suporta greutăţile drumului şi mai ales toate cheltuelile, când ştim prea bine că oamenii îşi puteau hrăni copiii o lună cu ceeace ar fi cheltuit acolo, fără nici nici un folos.

LEFURI DE MIZERIE...

Totuşi acest congres ne aduce aminte de marea tragedie a dăscălimii în general şi a învăţătorimii în special şi de greutăţile în care se sbate tagma dăscălească.

In primul rând salarizarea mizerabilă.

Toată lumea ştie că învăţătorul e plătit prost. Prima leafă este sub vreo mie opt sute de lei. Ori cu aceşti bani un om singur de abia poate să-şi plătească mâncarea şi locuinţa. Celelalte nevoi de unde să şi le satisfacă?

Căci oamenii n'au nici cu ce-şi face o haină — nu de lux — ca să nu umble desbrăcaţi. N'au nici cu ce se duce la diferite examene de definitivat, de înaintare, pentrucă au cerut de atâtea ori, credem, ca examenul de definitivat să se ţină pe judeţ.

Cancerul politicianist...

Şi când ştim cum se dau examenele în ţara noastră, cum se obţin notele, ce rol joacă politicianismul în toate şi peste tot, nu ne este greu să ne dăm seama că pot cădea foarte uşor oameni pregătiţi şi pot trece toţi neisprăviţii, susţinuţi de cutare deputat guvernamental sau de cutare senator.

Dealtfel politicianismul nu-şi vâră coada numai la examene ci şi la numiri, la detaşări, transferări, etc. In goană după voturi, marii magnaţi ai sufragiului universal distrug sufletele — de multe ori tinere şi curate încă — ulcerându-le cu flagelul minciunei, al urii şi al patimilor josnice.

AR MAI TREBUI ŞI PUŢIN SUFLET

De o singură problemă nu s'au ocupat cei ce au fost la congres: DE SUFLET. De pregătirea spirituală a învăţătorilor şi de organizarea lor sufletească.

Intr'adevăr, orice colectivitate are nevoe pentru a trăi, pe lângă o comunitate de interese materiale şi de o spiritualitate comună. Ei bine, noi i-am vrea pe învăţători încadraţi unei spiritualităţi care ar trebui să fie dirigiutoare corpului lor de apostoli ai culturei. Noi vedem corpul învăţătorilor ca un uriaş BADE CARŢAN, mistuit de misiunea lui şi înfrăţit cu ea.

D. Toni, preşedintele asociaţiei generale a învăţătorilor din România, care a fost ales preşedinte pe viaţă, are datoria să rezolve pe lângă multele probleme materiale, pe lângă ridicarea injustelor curbe de sacrificiu, pe lângă înlăturarea nemulţumirilor dela examenele de definitivat şi înaintare şi această mare problemă: **Problema organizării spirituale a învăţătorimei.**

Dealtfel toate aceste lucruri se vor rezolva într'o zi care nu mai poate întârzia şi când toate lucrurile îşi vor lua drumul lor drept pe un făgaş verde, românesc.

Traian Clime

Congresul românilor de peste Nistru la Chişinău

CHIŞINAU, 7. — In zilele de 12—24 Septembrie crt., se va ţine în localitate, în sala festivă a liceului comercial, congresul intelectualilor români de peste Nistru.

In prima zi se va discuta situaţia economică a românilor transnistrieni.

La 13 Septembrie, va fi discutată situaţia juridică, iar la 14 Septembrie, situaţia culturală.

După închiderea congresului, participanţii vor face o escursie la Tighina.

In cadrul lucrărilor congresului, d. av. Smochină va conferenţia despre: «Situaţia românilor în Rusia Sovietică».

D. Al. G. Donescu a plecat la Paris

Răspunzând invitaţiei adresată de consiliul municipal al Parisului, d. Al. G. Donescu, primarul general al municipiului, va vizita capitala Franţei în cursul acestei luni.

Delegaţia care-l va însoţi va fi formată din d-nii: Al. D. Matak, primarul sect. de Verde, Ion Săbăreanu, primarul sect. de Galben, Lazăr Cristescu, membru în delegaţia permanentă al sect. de Negru şi un reprezentant al primăriei de Albastru.

D. Donescu şi delegaţia va pleca din Bucureşti la 20 Septembrie. Festivităţile la Paris vor dura trei zile, iar d. Donescu va mai rămâne după acela vreo 10 zile în Franţa.

Edilii Bucureştilului se vor bucura de o frumoasă primire la Paris.

Pentru Christos
(Continuare din pag. I-a)

Se lăsa o brumă deasă peste noi, care pe hainele noastre făcea o crustă de gheaţă. Nu este frig mai pătrunzător decât acela care intră într'o inimă în doliu, care bate suferindă pentru un frate mort.

«Seara pela cinci plecăm cu un camion vechiu în care sunt puşi grămadă vreo 20 de morţi. Ne urcăm lângă ei.

«Picioarele ne alunecă în sângele lor. Ochii lor albi par'că încearcă să ne întrebe ceva. La hopurile drumului, craniile se lovesc de podea, făcând zgomot pe care nu-l mai pot uita. Bucăţi de corp omenesc, braţe, picioare desfăcute de trupuri, se rostogolesc asupra noastră. Suflă un vânt îngheţat. Aş vrea să-mi pun pătura în cap, dar feţele acelea îmi cerşesc alinarea unei priviri mângâietoare.

«Detunăturile ghiulelelor roşesc orizontul. Am plecat de pe front. Mă gândesc: iată începutul unei schimbări de vremuri în viaţa mea. Ani mulţi de aci 'nainte, orice clipă de veselie îmi va fi umbrită de amintirea acestei nopţi».

Ar fi o profanare să jubilez estetic peste pagini aşa de îndurerate. Dar cititorii mă vor ierta că va trebui în alt articol să scot în relief tot sensul de vraje legionară din cuvintele lui Alexandru Cantacuzino.

DRAGOŞ PROTOPOPESCU

Ridicarea unei cruci pentru eroii Moţa-Marin

TAMPA-HUNEDOARA, 8. — Legionarii din comuna Tâmpa-Hunedoara au ridicat o cruce în memoria celor doi eroi legionari căzuţi în Spania. Dumineca trecută s'a făcut sfinţirea către un sobor de preoţi. La sfinţire au luat parte peste o mie de legionari.

După sfinţire a luat cuvântul d. av. Crişan V. care a arătat însemnătatea acestei statui şi a expus pe larg pilda de eroism pe care au dat-o Moţa şi Marin prin jertfa lor sfântă.

Al doilea a luat cuvântul înv. V. Borodea, mulţumind populaţiei din Tâmpa că a înţeles frumoasa menire a acestui monument şi a dăruit terenul în acest scop. La urmă a luat cuvântul bătrânul preot Laslău care a îndemnat poporul ca să poarte tot atât de mult dragoste acestui monument după cum a ştiut altă dată să admire pe fiul acestui judeţ, eroul dela Majadahonda.

A doua zi însă întreg consiliul comunal al comunei Tâmpa a fost chemat la Deva, adică la prefectura jud. unde primarul a fost făcut bou şi măgar pentru că a admis să doneze acel petec de pământ pentru o cruce legionară.

Tot atunci i s'a cerut consiliului comunal ca să distrugă acea cruce.

La cererea acesta ajutorul de primar din comuna Tâmpa, Muntean Nistor, a răspuns că mai bine să-i taie capul decât să i se ceară acest lucru.

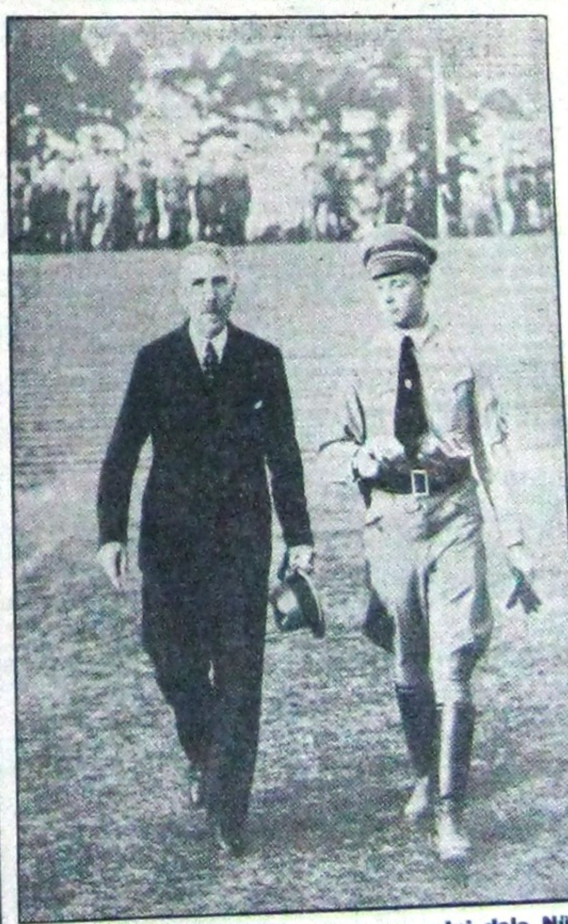
Tot din această pricină, notarul comunei a fost destituit din funcţiune.

Inlăturarea tuturor reprezentanţilor evrei ai firmelor germane din străinătate

BERLIN, 8. (Radio Central). — Scoţând în relief declaraţiile d-lui Goering la congresul organizaţiilor naţional socialiste din străinătate, apariţia gărzilor negre atacă cu violenţă firmele germane de export, care mai au încă reprezentanţi evrei în străinătate, spunând că îndeplinirea hotărârii guvernului de către aceste firme întârzie prea mult.

Tot în chestia acaparării comerţului de către evrei, se mai spune e de neînţeles faptul că se mai acordă evreilor autorizaţii pentru înfiinţarea de fabrici şi firme comerciale.

Se mai spune că e un noroc că Goering are o mână de fer, astfel că toate intervenţiile pe lângă el nu vor avea nici un rezultat, acesta fiind, pur şi simplu, surd în această privinţă.

D. Von Papen la deschiderea congresului dela Nürenberg.

SPORT

Au fost doborîte 3 recorduri balcanice

Ziua II-a

Iordache, Dinu Cristea și Stafeta Balcanică

Ion Bălănescu

IORDACHE
Campion balcanic la 400 m. plat

PROBELE 400 M. PLAT

SILLAS INVINGATOR

UN DUEL REUȘIT INTRE GEORGACOPULOS (G) ȘI GORSEK (J)

DEMETROPULOS

MASTICAS: UN FENOMEN

IORDACHE, UN MARE CAMPION

FORMIDABILA CURSA FURNIZATA LA 1500 METRI DE DINU CRISTEA

MANTICAS

ROMANIA PRIMA IN STAFETA BALCANICA

Carnet

VENUS

LA BUDAPESTA

REVISTA „HIP, HIP, HUG!"

KOVACS

DOBAY

SINDEA CU DOBAY

MARȘAVA PURTARE A LUI RAFFINSKY

BARATKI

SPORTUL STUDENȚESC

Rugby — pentru echipa națională

Sănătatea țării în peri[col]

Tragedia grănicerească

Asistența medicală

Moarte prin inaniție sau sinucidere?

DELA C. F. R.

CALATORIA LA BAILE LACUL SARAT

Conform tabloului stațiunilor balneo-climatice, prevăzut în tariful local de călători pentru transportul călătorilor, înlesnirea Lacul — Sărat este deservită de stația Brăila unde se găsesc mijloace de transport mai convenabile decât în halta Lacul-Sărat. Casierii de bilete vor explica totuși călătorilor cari merg la băile Lacul Sărat, motivul pentru care e mai bine să cumpere bilet până la Brăila. Casierii din halta Lacul Sărat vor pune viza, la retur, pentru înapoiere, biletele emise pentru stația Brăila, aparținând călătorilor cari vin dinspre stația Făurei.

CALATORIA CELOR DECORATI

Indiferent de numărul și felul decorațiilor ce posedă, cei cari au dreptul de a călători gratuit sau cu reduceri pe CFR, nu vor putea utiliza decât un singur carnet.

REDUCEREA PE C. F. R. PENTRU AL III-LEA CONGRES DE BOLI CONTAGIOASE

S'a acordat o reducere de 50% din taxele tarifului general pentru persoanele participante la cel de al III-lea congres de balneologie ce se va ține la Chișinău.

«Plecarea se va face între 21—26 Sept. cu bilet întreg iar înapoierea pe baza la bilet eliberat de stația Chișinău sau Visterniceni pentru aceiași distanță și a certificatului de participare eliberat de comitetul organizator.

DESCHIDEREA STATIEI BRAȘOV — TRIAJ PENTRU TRAFICUL DE MARFURI

Direcțiunea generală C. F. R. a aprobat deschiderea stației Brașov Triaj pentru traficul de mărfuri în vagoane complete, precum și înființarea unei case colective pentru predare și [illegible] de mărfuri.

ȘTIRI DIVERSE

DIN TARA

INGROZITOAREA CRIMA A UNEI FEMEI

Ciobotaru Teodor, din suburbia [illegible], s'a întors acasă, în puterea nopții, beat mort.

Soția lui, l-a așteptat în [illegible] cu amantul.

Ciobotaru a intrat în casă, s'a culcat și a adormit imediat.

Soția lui, ajutat de amant, și-a legat soțul de pat, a turnat peste el câteva kilograme de benzină, a adus un braț de paie pe care le-a așezat sub pat, a turnat și peste acestea benzină și după ce le-a dat foc, au încuiat ușa.

In câteva clipe, omul a fost o făclie uriașă.

La țipetele lui, au sărit vecinii.

In drum spre spital a murit.

ȘI-A UCIS FRATELE

Frații Roman și Vasile Husnac, din [illegible], s'au luat la ceartă pentru o bucată de pământ.

La un moment dat, Husnac Vasile a pus mâna pe o furcă și a lovit pe fratele său până l-a [illegible] cu pământul.

Victima este în stare disperată. Criminalul a fost arestat.

MARUNTE

Trenul personal 8133, a surprins pe linie, între stațiile Dorohoi-Leorda, pe fetița Jenița Ciobotaru de 5 ani, tăindu-i picioarele și deschizându-i abdomenul.

Fetița a murit în chinuri groaznice.

*

Alienatul Oarsă Nichifor, pensionar al spitalului de boli mintale din Sibiu, s'a aruncat dela etajul unui pavilion, sdrobindu-și baza craniului și șira spinării.

Moartea i-a fost fulgerătoare.

ACCIDENT DE TREN

Un grav accident de cale ferată s'a întâmplat eri după amiază, în partea de nord a orașului Ploești.

O căruță în care se aflau locuitorii: Al. Munteanu, St. Brană, și Petre Georgescu, a fost surprinsă de motorul M 11, în momentul când trecea un pasaj de nivel.

Căruța a fost complect sfărâmată, [illegible] cei trei oameni au fost grav răniți.

Mary Don, Aura [illegible] și Jana Costa [illegible] scena din [illegible] dela etaj

JANA CO[illegible]

Cooperativa le[illegible] în com. Padina

BUZAU, 7. — [illegible]

Cetiți și răs[pândiți] „BUNA VESTI[RE]"

Intrebuințați numai
MAȘINI DE SCRIS „Kappel"
Portabile, noi, ultimele perfecțiuni. Cumpărați convenabil direct reprezentant. Schimb contra uzate.
Atelier de reparat
orice sistem de mașini de scris, calculat, etc.
Prețuri reduse. Lucru garantat.
Strada Inginer Zablovsky, 5. Telefon 3.13.83

TECHNICA GENERALA
Inginer GH. CREȚU
București I. — Strada Regală No. 16 — 18
TELEFON 3.25.04
Intreprinderi mecanice, electrice, sanitare și de încălziri centrale, radio, depozit de mașini și materiale electrice
CU PREȚURI CONVENABILE

Laboratorul de produse chimico-farmaceutice
TORJESCU
caută reprezentanți pentru întreaga țara
Adresa la ziar pentru „Torjescu"

Cumpărați eftin
La Magazinul „Tănăsescu"
str. Câmpineanu No. 1.
(Teatru Național)
Asortat cu: Articole de voiaj. Vânătoare și orice articol de Pielărie, lucrate în atelier propriu. Foarfeci, cuțite, brice, aparate și lame de ras. Articole de toaletă și parfumerie. Tocilărie pentru ascuțit obiecte tăioase.
Armurărie și munițiuni.
Articole pentru câini.

MARELE MAGAZIN
La
„Balon-ul albastru"
Iordan A. Ionescu, S-sor
Strada Carol, 62
Vinde eftin:
Uniforme școlare
Trusouri de școală
Confecțiuni
Haine de damă
Manufactură
Incălțaminte

„Fotocopie"
MARTIN BILINSKY
MAGAZIN CREȘTIN
Developează, mărește, reproduce. Aparate și articole pentru Fotografi amatori.
CALEA VICTORIEI No. 38
(Colț cu Pasajul Majestic)
Telefon No. 434/15.

Se primesc anunțuri
pentru
mica publicitate

Să se rezolve grabnic problema salariilor

Drepturile funcționarilor, nu mai pot fi multă vreme nesocotite

III

Am promis cititorilor noștri că le vom demonstra în aceste rânduri — cu cifre care desigur nu vor mai avea darul să impresioneze — situația mizeră a salariaților.

Nouă nu ne va fi greu să arătăm insuficiența retribuțiilor, nici starea precară a funcționarilor și nici scumpetea excesivă, care pe fiecare zi mai rău ne sugrumă.

Mărturisim totuși slăbiciunea noastră când este vorba să facem auzite și mai cu seamă înțelese în locul de unde ar veni dreptatea, doleanțele tot mai presante ale funcționărimii.

UNDE DUCE NEREZOLVAREA PROBLEMEI SALARIILOR

Dacă cererile drepte ale salariaților ar fi luate în considerare, iar guvernul dela cârmă n'ar amâna rezolvarea acestei grave probleme lăsând-o mereu la urmă, spre a fi soluționată de cei care vor veni, — atunci noi n'am veni în locul acesta cu atâtea încriminări și nici cititorul n'ar avea ocazia să citească la rubrica faptelor diverse, știri triste ca cea de mai jos.

Impresionantă sinucidere a unui funcționar din Focșani

Copleșit de datorii, nefericitul se spânzură

FOCȘANI, 1. — Coborînd în subsolul Palatului de Justiție, unde se găsește depozitată arhiva pentru a căuta un dosar, unul din aprozi a găsit spânzurat pe funcționarul G. Constantinescu dela grefa secția I-a a Tribunalului.

Parchetul fiind avizat, d. prim procurar G. Călcăi a deschis o anchetă spre a se stabili cauzele cari au determinat pe nenorocitul funcționar să-și pună capăt zilelor.

In urma cercetărilor făcute, s'a constatat că numitul avea o familie numeroasă și că ducea o viață plină de lipsuri.

Ca amănunt impresionant dăm faptul că numitul primise cu o zi înainte de a recurge la acest gest funest, suma de 2 lei, rest din salariul ce i se cuvenea pe luna August.

Parchetul a dispus înmormântarea,

Știrea aceasta a fost publicată acum câteva zile de toate ziarele. Ea se încadrează însă tot atât de bine în caracterul reportagiului nostru și exprimă exact situația micului salariat, încât nu ne-am putut opri de a o reproduce,

Primești 2300 lei și cheltuești 7 m Sau cum se face dintr'un leu, trei

Cazul funcționarului de la grefa tribunalului din Focșani nu este izolat. Astfel de întâmplări sunt frecvente, numai că ancheta stabilește alte cauze decât cele adevărate. De cele mai multe ori sinuciderea unui individ oarecare este pusă în seama unei boli incurabile de care suferea. Nu se spune însă cum a ajuns bolnav și de aci la sinucidere.

Lipsurile, boala, impozitele și datoriile ce nu pot fi achitate duc însă în mod fatal la gesturi necugetate.

Nu se poate trăi cu un salariu de 2300 (două mii trei sute) lei pe lună!

Dece?...

Iată, de ce!...

Un funcționar căsătorit și cu un copil cheltuește zilnic pentru întreținerea sa și a familiei următoarele sume:

Carne	26 lei
Pâine	10 »
Zarzavat	20 »
Lapte	20 »
Chirie	60 »
Lumină	10 »
Imbrăcăminte	100 »
Tramvai, etc.	20 »
Total	266 lei

Adică 266 — două zeci și șase lei pe zi sau 7800 lei pe lună.

Notați că aceste cheltueli nu sunt exagerate și că au fost omise multe cheltueli neprevăzute. Chiar dacă din totalul de mai sus vom scoate suma rezervată pentru îmbrăcăminte, rămâne un total de 166 lei pe zi sau 4980 lei pe lună. Deci mult peste suma care o primește dela stat.

In această situație cum se poate descurca un salariat? Făcând datorii — când poate să le facă — sau răbdând de foame.

Să protesteze?!

Asta înseamnă să latri la lună.

Nicolae Ionescu

Pentru ca abonații ziarului nostru să fie serviți la timp, rugăm ca la prelungirea abonamentului, schimbarea adresei sau orice reclamațiuni să lipească pe cartea poștală ce ne-o trimite ***eticheta*** **cu care primește ziarul. Deasemenea rugăm ca adresa să fie citeț scrisă și completă.**

Incurajați industria
și
comerțul românesc

Pentru școlari încălțăminte
TRAINICĂ, FRUMOASĂ, CU PREȚURI MAI EFTINE CA ORIUNDE CUMPĂRAȚI DELA DEPOZITELE DE VÂNZARE PROPRII ALE FABRICILOR
OMEGA MOCIORNIȚA
BUCUREȘTI: STRADA CAROL 39, CALEA GRIVIȚEI 128, ȘOSEAUA MIHAI BRAVU 12 (OBOR).
PROVINCIE: CLUJ, BRAȘOV, CRAIOVA, GALAȚI, PLOEȘTI, ROMAN, TECUCI, BUZĂU, CONSTANȚA, CÂMPULUNG, TÂRGOVIȘTE, TURTUCAIA, BISTRIȚA (NĂSĂUD), BRĂILA, SLATINA, PITEȘTI, CARACAL, ROȘIORI DE VEDE

Incurajați industria
și
comerțul românesc

MANOL
UNTDELEMN fabricat din sămânță de dovleac (bostan), rafinat cu untdelemn grecesc pur de măsline.
Gras, deci economicos; dulce, fin, sănătos, admirabil de bun pentru căile digestive, în special pentru ficat.
Aprobat de Ministerul Sănătății.
Păcat de dat banii pe produse similare străine, cari în majoritate sunt preparate din ulei de: coton, alune americane (arachide) rapiță, chiar sâmburi de struguri și plătim valută aur, vamă, transport, etc.
Consumați „MANOL". E mai eftin și mai delicios decât produsele străine.
De vânzare la toate magazinele din țară.
Untdelemn „MANOL" produs românesc
Ing. Gh. Manoliu
Dpozit Central Str. Cobălcescu, 29. — Telefon 4.30.32.

MAGAZINUL DE INCALȚAMINTE
Vasile Vasilescu
București, STR. CAROL No. 46
a mulțumit întotdeauna cerințele marelui și variatului public românesc din Capitală și Provincie cu serviciile sale
Aci se încalță studentul și sportivul, legionarul și premilitarul, bogatul și săracul — toată lumea care dorește să aibă o încălțăminte trainică lucrată cu mult gust și eftină.

Detașările în învățământul primar

In atenția d-lui ministru al educației naționale

Epoca detașărilor în învățământul primar a început. Obișnuitele întocmiri de tablouri, presiuni, cărți de vizite cu răsunătoare nume de oameni politici, telefoane, și tot ce grija poate născoci în împrejurările acestea în care intervenționismul se întrece cu drepturile, au început din nou să frământe direcția generală a învățământului primar. Fiindcă «obiceiul pământului», ca în totdeauna, e mai tare decât legi și drepturi.

Din această frământare ne vine strigătul desnădăjduit al uneia din cele mai îndreptățite categorii de învățătoare. E vorba de învățătoarele căsătorite cu soți funcționari și care din cauza numărului mic de posturi libere pentru detașări, se văd în situația nenorocită de a sta despărțite cu copiii și gospodăria de soții lor.

Spre a-și apăra familiile în mijlocul atâtor însecurări necinstite, aceste învățătoare au înaintat un memoriu d-lui ministru al educației naționale din care spicuim:

«Un spirit de înaltă echitate, cum este al dvs. și o inimă proteguitoare a familiei românești, cum o aveți dvs., nu poate lăsa această situație demoralizantă și imposibilă să apese pe căminul atâtor sute de învățătoare. Căci, sau voiți să abțineți rezultate optime în educația poporului și atunci mijlociți slujitorilor ei condiții cel puțin minime și mai cu seamă umane sau abdicați dela acest ideal al educației și atunci vă mulțumiți cu ceiace se poate obține în aceste condițiuni mizerabile, în care sunt condamnați să muncească această categorie de învățătoare.

Fiindcă nu se pot numi nici minime și nici umane, condițiile în care trebue să muncească acestea, cu un cămin împărțit în două cu un buget mizer, sfârtecat, cu copiii lăsați pe drumuri la zeci și sute de kilometri de căminul conjugal. Puteți Dvs. să cereți unei asemenea mame, dragostea și căldura inimii ei față de elevi, când copiii săi stau lipsiți de ceiace și animalele au? Puteți Dvs. să condamnați pe o mamă care nu se poate uita la plodul altuia fiindcă al ei e părăsit, sau bolnav, sau chiar mort, din cauza tocmai a unei obligații legale inumane?»

In restul memoriului d. ministru al educației naționale este rugat să îndrepte această situație prin crearea de posturi, ținându-se seama că există foarte mulți copii, în Capitală mai ales, cari — după ultimele statistici întocmite de revizoratul școlar al Capitalei — rămân fără știință de carte din lipsă de învățători.

Deasemenea se mai cere ca la școlile etatizate să fie numite în posturile dela clasele primare învățătoarele căsătorite cu funcționarii publici.

Ne solidarizăm cu memoriul acestor învățătoare și rugăm pe d. ministru dr. Angelescu să acorde tot sprijinul său unor familii deajuns de năpăstuite prin legea transferărilor.

Arestarea unui șef de poștă delapidator

CLUJ, 8. — Eri dimineață, organele jandarmerești a arestat pe șeful oficiului poștal Cerchezan Petru, din comuna Nădășel pentru faptul că este bănuit de delapidarea unei sume de 100 mii lei.

Cu actele dresate, inculpatul a fost înaintat parchetului pentru cercetări.

Cine răspunde de fraudele dela Cassa de Construcții a Asigurărilor Sociale

Un oarecare Andrei Iliescu, casier la Casa de construcții a Asigurărilor sociale, și-a jefuit, pe îndelete ani de zile, instituția al cărei funcționar era.

Lucru nu surprinde: un fost cusător de dosare, cu câteva clase primare, desfrânat și risipitor, ajuns peste noapte casier și «funcționar de încredere» a mărinimiilor dela Asigurările sociale, nu putea sfârși decât delapidând. Și arestarea casierului delapidator Andrei Iliescu, nu surprinde, mai ales că frauda s'a descoperit la Asigurările sociale, instituție obișnuită cu astfel de descoperiri.

Andrei Iliescu, a furat, și-a însușit, un milion, două, trei, nu contează cât, din banii Casei de construcții. Ei și? O sumă care se adaugă la celelalte fraude, la celelalte capitole negre descoperite și nedescoperite de la Asigurările sociale.

Casa construcțiilor a fost păgubită, să zicem, cu 2—3 milioane lei, de către casierul Iliescu. In 1931, precursorul lui Andrei Iliescu, a defraudat patru milioane! S'au redactat procese-verbale, s'au încheiat acte, s'a ordonat anchete. Dar afacerea fostului casier Vișan, a rămas «nelămurită»» până azi! Așa cum nelămurită va rămânea și afacerea recentă a fraudelor lui Iliescu. Așa, precum nelămurite vor fi și viitoarele fraude, neregulile financiare și afacerile ce se vor descoperi de acum înainte la Asigurările sociale.

SA FIE TRAȘI LA RASPUNDERE TOȚI VINOVAȚII

Cine răspunde de toate aceste fraude? Cine despăgubește Casa construcțiilor?

Vișan, fostul casier delapidator s'a împușcat! Frauda a rămas însă fraudăt nimeni n'a despăgubit Casa Construcțiilor!

Iliescu, în cazul când n'are să fie scăpat de acei ce au tot interesul să nu se descopere, va fi condamnat la 2, 3, 4 luni, sau poate la doi sau trei ani închisoare! Banii fraudați, nu-i mai restitue însă nimeni Casei construcțiilor!

Cine răspunde atunci?

Cine a avut interesul ca d. Cassier Andrei Iliescu să nu fie controlat nici odată?

Ce păzea d. N. Arghir, directorul sub care Andrei Iliescu a operat? A fost nevoie ca să se pensioneze d. N. Arghir și să vină noui director pentru a descoperi frauda?

Dar consiliul de administrație al Casei construcțiilor n'are nici o răspundere? Poate continua cu huzura d. Ilie Moscovici et Comp.?, fără ca să răspundă de cele ce se petrec în dauna instituției?

Trebuie să fie trași la răspundere penală și domnii din consiliul de administrație al Casei construcțiilor.

Vizita oficială a vaselor engleze, la Galați și Constanța

GALAȚI, 8. — Eri la orele 11, au sosit aci trei contratorpiloare engleze, pentru a face o vizită diviziei de Dunăre.

Cele trei vapoare: Inglefield, Isis și Ilex, sub comanda căpitanului comandor G. Talbolt, au fost acostate la danele special pregătite în acest scop lângă vadul Rașca.

Reprezentanții autorităților au făcut ofițerilor englezi o primire sărbătorească.

D. căpitan comandor Talbot a făcut o vizită de curtoazie la primăria municipiului.

Astă seară, divizia de Dunăre va da, la cercul militar, o recepție în onoarea distinșilor oaspeți.

ALT VAS ENGLEZ LA CONSTANȚA

CONSTANȚA, 8. — Azi dimineață la ora 9.30, a sosit în portul nostru crucișetorul «Despatch».

Vasul, care face parte din escadra navală engleză din Malta, a venit în vizită oficială.

Nava, în momentul când a zărit portul Constanța a tras 21 lovituri de tun, salutând pământul românesc.

După sosirea în port, vasul a fost acostat la dana 5.

D. amiral Wales, comandantul escadrei de Malta, a făcut o vizită de curtoazie d-lui vice-amiral Bălănescu, pe distrugătorul Regina Maria.

Oaspeții englezi, vor rămâne în portul nostru zece zile.

Sfințirea unui monument ridicat în amintirea eroilor în jud. Mureș

TG.-MUREȘ, 8. — In comuna Urisiul de Jos, a avut loc zilele trecute, într'un cadru național, sfințirea Monumentului Eroilor din această comună.

Din această comună au murit pe Câmpul de Onoare 27 soldați.

Serviciul divin a fost oficiat de un sobor de preoți format din S. S. părintele Iuliu Gramma, Victor Câmpeanu, Iuliu Cioba, Remus Păcurariu, Iuliu Pop, Ioan Sopteriu, etc.

După serviciul religios au urmat cuvântările părintelui Iuliu Grama, care a ținut o predică, arătând și însemnătatea zilei, apoi d. Pop Iuliu și Ioan Pop, din partea societății „Tinerimea Română" din Tg.-Mureș, d. dr. Teodor Bordan, arătând datoria tuturor pentru eterna aducere aminte a eroilor neamului.

D. dr. Eugen Nicoară, președintele „Astrei" (Reghin), a scos în evidență rolul bisericii creștine, care a ținut mereu trează flacăra românismului chiar pe cele mai vitrege vremuri, fiind sigur că jertfa eriior ce zac sub acest monument, va fi pildă vie tuturor generațiilor ce vor învăța și cunoaște graiul și obiceiurile românești.

Primăria Orașului Baia Mare

Publicațiune de concurs

In conformitate cu dispozițiunile art. 78 din Reg. Legii pentru St. F. Publici se publică Concurs cu termenul de 1 Oct. 1937. pentru complectarea postului de inginer vacant dela primăria orașului Baia-Mare.

Noul numit se va bucura de toate drepturile asigurate membrilor corpului technic prin legile speciale a acestui corp, având retribuțiunea acea stabilită pentru Inginer ord. cl. III.

Concurenții vor trebui să întrunească afară de condițiunile cerute de art. 36 din St. F. Publici, art. 7 și 76 din Reg. acestei legi, se dispună de diplomă de inginer construcor sau architect.

Cererile însoțite de toate actele prescrise de art. 7 din Reg. St. F. Publici, vor fi înaintate la primăria orașului Baia-Mare, în termenul de mai sus.

No. 6308/1937.
Baia-Mare, la 30 August 1937.
Primar,
Indescifrabil

Secretar:
Indescifrabil

CUMPARAȚI EFTIN
GEAMURI, oglinzi, rame, cristale și picturi
IOAN PUCHIU
București, Calea Moșilor, 21 — Telefon 344/59

MOBILE Sufragerii cubiste, Studio-uri, Birouri, Dormitoare și Garnituri tapisate de salon
LA GOGU GEORGESCU
Magazin românesc de mobile
Medaliat cu Meritul Comercial și Industrial
București, Str. Bărăției No. 55 și B-dul Maria No. 1. — Tel. 4.75/14

VIZITAȚI Ceasornicăria Românească
ANTON PETRAȘINCU
B-dul Elisabeta 41 (vis-a-vis de Liceul Lazăr)

INFORMAȚIUNI

La liceul industrial de construcții civile și edilitare, b-dul Maria 28, sunt vacante, pentru anul școlar 1937—1938, catedrele de: limba română și matematici. Sunt ore libere la: franceză, germană, istorie, geografie, instrucție civică, desen linear și religie.

Doritorii de a le ocupa, vor înainta actele necesare ministerului educației naționale, direcțiunea învățământului profesional, până la 15 Septembrie. Vor fi preferați cei cu examenul de capacitate.

Cursurile încep la 1 Octombrie.

Editura «INTELECT»
este
editura intelectualilor
Singura editură care lansează
talentele românești
B-dul Elisabeta 69
București

Asociația națională de horticultură din România deschide în ziua de 10 Septembrie a. c. orele 10 dim. expoziția de trandafiri și cactee, organizată pe terenul ministerului de agricultură și domenii din bul. Carol Nr. 2 (Piața Brătianu).

Se vor putea vedea aci circa 500 varietăți trandafiri urcători, pitici, polianta, etc. din cei mai bine selecționați, produși indigeni.

Această expoziție este patronată de către ministerele de agricultură și domenii și al cooperației, precum și de Uniunea Camerelor de agricultură.

Expoziția rămâne deschisă până în ziua de 10 Octombrie a. c.

Mâine Vineri 10 crt. ora 6 seara Frăția «Patriarhul Miron» și alți buni credincioși, vor lua parte la rugăciunea comună a privigherii, în biserica Sf. Dumitru din str. Carol. Va predica parohul bisericii.

ULTIMA ORA

ANUL I.

In fața succesiunii

Scopul alianței Tabouis-Madgearu: luarea puterii

— Prețul acestei aliante: un pact ruso-român —

Am arătat in numărul nostru de eri, rezultatul pactului încheiat de partidul național-țărănesc prin intermediul d-lui Virgil Madgearu, cu presa evreiască din străinătate: d-na Geneviève Tabouis «prietena» României și colaboratoarea secretarului general al partidului național-țărănesc a început în l'Oeuvre un nou atac la adresa României,

Articolul din 29 August, cuprinde aceleași elemente de șantaj ca și cele anterioare de care ne-am ocupat cu ocazia demascării acțiunii nefaste dela Paris a d-lui Virgil Madgearu, grefându-le de data aceasta, pe obiectul conversațiilor dela Sinaia ale consiliului Micei Antante.

De data aceasta însă, «Dreptatea», oficiosul partidului național-țărănesc a luat pe față o atitudine similară cu d-na Tabouis în chestiunea pactului italo-român, de care cercurile evreești din Franța sunt foarte îngrijorate.

UN LEIT-MOTIV AL D-NEI TABOUIS

De două luni de zile, de când finanța evreiască susține «guvernul Schachmann-Tabouis-Madgearu», presa străină cântă vechiul șantaj pe cele două variante: Problema Basarabiei și comanda noastră de armament.

Iar pentru ambele, o singură soluție: un guvern național-țărănesc.

De aci o serie de știri tendențioase răspândite împotriva României, cu știința și asentimentul d-lui Virgil Madgearu, care dorește un singur lucru: să vină la putere. Prin ce mijloace nu importă.

De altfel prețul alianței Tabouis-Madgearu este adus la cunoștință chiar de ziarul l'Oeuvre din 25 Iulie, când scrie clar că: *«numai partidul național-țărănesc va putea restabili politica de fidelitate a României față de Franța și întări raporturile de amiciție cu Rusia Sovietică».*

Iată dar obiectul pactului pe care partidul național-țărănesc l-a încheiat cu finanța internațională evreiască, și parafat a doua zi după închiderea conferinței dela Sinaia.

Atacurile oficiosului național-țărănesc împotriva Italiei, sunt deci urmarea firească a unor obligațiuni formale, prin care întreg partidul trece la remorca politicii externe a d-nei Tabouis, care la rândul său este reprezentanta celeilalte părți contractante.

VIRGILICA MADGEARU

CE NU INȚELEGE D. MIHALACHE..,

Și încă vreo câțiva fruntași din partidul național-țărănesc, este că obligațiunile pe care d. Madgearu le-a contractat în nume colectiv, transformă acest organism politic într'un instrument de care capitalul străin se va servi pentru exploatarea restului de bunuri ale României neîncăpute încă în mâinile lui.

Ce nu poate încă pricepe d. Mihalache mai este și faptul că prin această acțiune lipsită de patriotism, partidul nu numai că nu vine la putere, dar s'a făcut și odios în ochii opiniei publice românești.

Și încă ceva nu a mai sezizat d. Ion Mihalache: că și-a vândut partidul pentru o himeră.

Himerice de altfel sunt și angajamentele acestui pact bilateral. Nici d-na Tabouis nu va putea impune în țara românească vreun guvern și nici partidul național-țărănesc nu-și va putea păstra angajamentul de a semna un pact de alianță româno-rus. Intâiu că este foarte greu și al doilea nu vine la putere.

Un singur lucru rămâne însă o tristă realitate: *transformarea partidului național-țărănesc în societate anonimă cu capital străin.*

STILEX

Atitudinea Sovietelor periclitează pacea

Nota Sovietică provoacă lumea întreagă. O nouă provocare. Atitudinea Italiei. Precizări germane. Un mare val de dispreț în contra Moscovei. „Anglia a comis o mare eroare" scrie presa din Londra. Italia și Germania s'au pronunțat. Cât cântărește la Geneva alianța polono-română. Ce va hotărî conferința

ROMA, 8 (Rador). — Insărcinatul cu afaceri al Sovietelor a remis astăzi, la ora 10, contelui Ciano, o nouă notă din partea guvernului sovietic.

Nota declară că răspunsul Italiei la primul demers al Sovietelor este considerat la Moscova ca nesatisfăcător și că guvernul sovietic, menținându-și acuzațiile, rămâne pe pozițiile sale.

ITALIA NU RASPUNDE ACESTEI NOI PROVOCARI

ROMA, 8 (Rador). — A doua notă sovietică în chestiunea vapoarelor sovietice scufundate în Mediterana orientală, remisă azi dimineață contelui Ciano, ministrul afacerilor străine, este actualmente în studiul guvernului italian.

In cercurile politice, notează corespondentul agenției «Havas», se prevede că a doua notă a guvernului din Moscova va rămâne fără nici un răspuns din partea Italiei, deoarece ea nu aduce nici un element nou.

Presa nu comentează încă această nouă notă sovietică. Făcându-se ecoul impresiei profunde produsă în străinătate de demersul Moscovei, ziarele nu atribuie un caracter tragic situației create prin gestul Sovietelor.

Faptul că guvernul francez a fost înștiințat de guvernul din Moscova despre intențiile sale, a făcut aici o impresie liniștitoare. Pe când în alte împrejurări precedente, opinia publică italiană a fost tot deauna dispusă să creadă într'o vastă conspirație antifascistă, de data aceasta ea circumscrie foarte lămurit răspunderile guvernului sovietic.

Este sigur că nota sovietică va fi folosită de diplomația italiană pentru a pune condiții la participarea sa la conferința mediteraneană, sprijindu-se pe argumentul că Italia nu se poate prezenta la conferință ca acuzată.

In acelaș timp se pare că aceste condiții nu vor fi puse astfel încât să facă imposibilă participarea Italiei la reuniunea mediteraneană.

O SITUAȚIE NOUA PENTRU GERMANIA

ROMA 8 (Radiopress). — Agenția Stefani comunică din Berlin:

Noua notă sovietică primită la Roma este considerată la Berlin ca o nouă imprudență și ca o insolență fără precedent.

Presa berlineză, reproducând știrea din ziarele italiene că Italia nu va participa la conferința mediteraniană, relevă că această conferință este lichidată a priori, pentrucă ea pierde orice semnificație.

D. EDEN

In cercurile bine informate se spune că răspunsul Reichului la invitația pentru conferința mediteraniană va fi remis în cursul zilei și că el va fi probabil negativ. Reichul estimând că recentele provocări sovietice au creat o situațiune nouă și pentru Germania.

ROMA, 8 Radiopress). — Agenția Ștefani transmite:

Ziarele din Roma în ultimele ediții de seară comentează pe scurt a doua notă sovietică, arătând că această notă reprezintă o nouă provocațiune, care nu atinge, însă, scopul urmărit, ci se reîntoarce contra autorului ei.

Corectitudinea cea mai elementară, ne vorbind despre grija, privitoare la reputația sa proprie, — ar trebui să împingă guvernul sovietic la necesitatea să producă în primul rând dovezile zdrobitoare, cari ar justifica acuzațiunile lansate contra Italiei, știut fiind că absența acestor dovezi va provoca un nou val de dispreț față de Moscova din partea tuturor statelor civilizate. Dar Moscova, din contră, rămâne și în a doua notă la atitudinea sa mizerabilă și, în consecință, poporul italian respinge, și această notă, cu aceeași energie și cu [illegible] care și la manifestat [illegible] ma notă sovietică.

ITALIA NU VA RĂSPUNDE

ROMA, 8. (Rador). — Corespondentul Agenției D. N. B. transmite:

Răspunsul Italiei la invitația anglo-franceză de a participa la conferința mediteraniană nu [illegible] misă până astăseară ora [illegible]

Cercurile bine informate [illegible] că nu se pot deocamdată [illegible] aicealtii asupra conținutului [illegible] răspuns.

Se subliniază totuși că [illegible] mitcrea celei de a doua note [illegible] tice dificultățile ce stau în calea participării a Italiei nu [illegible] mai mici.

Este puțin probabil că [illegible] răspunde la nota sovietică [illegible] prezintă nici o dovadă [illegible] zațiile aduse Italiei.

Germania s'a pronunțat

NUREMBERG, 8 (Rador). — Corespondentul agenției Havas transmite:

Răspunsul Germaniei la invitația franco-britanică a fost trimisă astăseară.

El este adresat comitetului de neintervenție.

După informațiunile cari s'au dat în cursul serii se pare că răspunsul este însoțit de atâtea rezerve și obiecțiuni încât echivalează cu un refuz

*

ROMA, 8 (Rador). — Corespondentul agenției Havas anunță:

Răspunsul Italiei la invitația franco-britanică de a participa la conferința mediteraniană va fi remis mâine dimineață.

CE SE VA HOTARA

LONDRA, 9 (Rador). — Corespondentul agenției Havas transmite:

In cercurile politice se afirmă că în consiliul de cabinet de azi dimineață s'a hotărît ca să se țină conferința dela Nyon, fie că Germania și Italia participă sau se abțin.

Dacă cele două state trimit reprezentanți atunci conferința se va ține la Nyon. Dacă nu ea se va desfășura la Geneva.

Consiliul se pare că a hotărît ca dacă cele două puteri vor fi absente dela conferință să se modifice planul franco-britanic, care prevede crearea de zone interzise submarinelor cari nu vor respecta vederile. Modificările ce se vor aduce vor fi de natură încât să vină crearea unui organism permanent în Mediterana.

Alte submarine misterioase în Mediterana

LONDRA, 8 (Rador). — Tancul petrolifer englez «Pegasus» a întâlnit eri în largul capului Sigri, insula Mytilene, un submarin.

Submarinul au apărut din apă prin surprindere în fața vaporului britanic, pe care l-a inspectat câteva clipe.

LONDRA, 9 (Rador). — Un vas de răsboiu, a cărui identitate nu s'a stabilit, a încercat să torpileze vasul britanic «Harpa» care transporta produse petrolifere dela Port-Said la Goulette.

Vasul de războiu necunoscut a aruncat asupra vaporului «Harpa» o torpilă, fără să-l atingă.

*

TUNIS, 8 (Rador). — Știri din izvor englez au anunțat că tancul petrolifer englez «Harpa» ar fi reușit să scape de o încercare de torpilare în Marea Mediterană.

Echipagiul vasului, care între timp a sosit în portul La Goulette, n'a făcut însă nici o declarație de acest fel, cum ar fi fost logic în cazul când vaporul ar fi suferit în adevăr o tentativă de torpilare.

Tancul, care a rămas două zile în portul La Goulette, n'avea nici o stricăciune și a plecat eri la Triest.

Ecouri și polemici

Intr'un fel de discurs, rostit undeva prin Gorj, d. GR. IUNIAN și-a exprimat îndoiala în legitimitatea luptei naționaliste, împingând până acolo voința de a se arăta paradoxal, încât să afirme că, în presupunerea că românizarea vieții noastre economice ar fi un fapt împlinit, vom fi supți de români, mai abitir ca de jidani.

Iar la urmă, ca un fel de coronament, d-sa a mers până acolo încât să afirme că naționaliștii «nu vor de cât românizarea consiliilor de administrație».

Nu ne-am fi așteptat nici odată ca patima politică să diminueze până într'atâta buna credință a unui om inteligent, încât să-l aducă să tăgăduiască evidența însăși. Pentru că naționalismul românesc, vorbim de cel tânăr și autentic, departe de-a năzui să ia locul jidanilor în consiliile de administrație ale întreprinderilor parazitare, a regenerat moralmente întreaga nație prin suferința sa voluntară, prin stoicismul cu care a suportat persecuțiile atâția amar de ani, prin înaltul său ideal etic și prin disprețul manifest față de orice fel de comoditate burgheză.

Așteptăm așa dar din partea d-lui Iunian o grabnică rectificare. «Pentru că altmintreli vom fi nevoiți să punem lucrurile la punct de o manieră puțintel cam brutală și susceptibilă de-a șifona multe inteligențe împătimite de paradox.

——

La Caracal, Frontul Românesc, de sub președinția d-lui dr. Alexandru Vaida Voevod, a organizat o frumoasă manifestație românească. La această întrunire a luat parte și d. Const. Angelescu, șeful vaidiștilor din Capitală.

D. Const. Angelescu, analizând în cuvântarea ținută, problemele politice actuale, a precizat importanța „Frontului Românesc" în rezolvarea succesiunei.

Emil D. Fagure, Honigman, se răsboiește prin «Lupta», cu «proclamația» dela Nuerenberg. Și nu-i convine, mai ales pasagiul în care Cancelarul Hitler spune: «Cea mai mare revoluție am îndeplinit-o în domeniul higienei de rassă».

«Știința — ține să ne «argumenteze» d. Faguro Albert Honigman Galoși — răspunde unei asemenea proclamații că cea mai mare erezie e «rassismul»!

Cine își apără sângele, nația, rassa, e eritic! O spune semitul Fagure, în numele «științei». Rassismul din Germania celui de al 3-lea Reich e erezie! Dar care alt popor e mai «rassist» decât cel jidovesc!

De, noi știm că nu-i convine să i se aplice această «erezie»! Va veni însă, vremea când națiunea care-l tolerează azi tot din motive de higienă de rassă, va aplica «erezia» pe care o combate «știința» interesantă a traficantului de galoși sovietici.

——

In «ADEVARUL» de eri, un d-n BERILA NEGREI se ocupă de «Lupta dintre generații» pe un chilometru pătrat de divagații plate și indigeste. (Școala enciclopedic-plastografică a lui Burăh Braunștein face victime facile printre senilii amatori de celebritate).

«Cadavrul fizic ucide curând și celulele nobile care altfel ar mai fi trăit dacă învelișul nu se descumpunea» — scrie printre altele zaharisitul autor.

In adevăr, distincția aceasta e foarte oportună. Căci nimeni altul decât d. BERILA NEGREI, ucigașul studentului MORUZI, nu era mai în măsură să ne aducă aminte că există printre noi și cadavre morale. Și e bine să ne-o aducă chiar el aminte din când în când.

In curând țara va cunoaște așa cum se cuvine pe cele trei canalii dela Prahova.

——

Rezultatul întrevederii dintre d-nii Maniu și Mihalache se pare a fi avut obicinuitul rezultat.

Rugămințile d-lui Ion Mihalache nu au putut determina pe fostul șef de partid să iasă din pasivitatea în care a fost rugat până acum să se mențină.

Astfel că d. Mihalache va cere din nou convocarea fruntașilor național-țărăniști, dar poate tot cu aceleași succese dela Slănic și Dobrești.

Un comunicat ce va apare apoi în Dreptatea va constata perfecta unitate de vederi între fruntașii cari n'au venit și președintele care vorbește singur, adică cu partidul.

——

Din cauze independente de voința noastră, pe care cititorii le înțeleg, articolul despre:

CONCLUZII TEHNICO-TACTICE ASUPRA AVIAȚIEI, DEDUSE DIN RAZBOIUL CIVIL SPANIOL,

n'a putut apare în numărul de ieri al ziarului nostru. Nădăjduim însă că va fi citit cu acelaș interes și astăzi.

——

La sfârșitul săptămânii, se va ține o importantă conferință ministerială, sub președinția d-lui Gh. Tătărăscu. Cu această ocazie, anunță cercurile apropiate guvrnului, se va redacta jurnalul consiliului de miniștri, potrivit căruia măsurile excepționale și starea de asediu, vor fi prelungite pe o perioadă de șase luni!

Va să zică, o nouă perioadă! A câtea este?

Războiul chino-japonez

Luptele dela Yuphu. Inaintarea japoneză pe frontul de Est

SHANGHAI, 8 (Rador). — Statul Major japonez anunță că până aseară trupele japoneze au înaintat pe tot frontul dela Est de concesiunea internațională și că au operat joncțiunea cu diviziile cari ocupă sectoarele Paoșan și Lotien.

LUPTE DE STRADA

TIENTSIN, 9 (Rador). — Un detașament japonez a pătruns în orașul întărit Paosan. Luptele continuă pe străzi.

Pe frontul Setselin trupele japoneze au fost silite să se retragă, fiind urmărite de aproape de chinezi.

CHINEZII REZISTA

SHANGHAI 9 (Rador). — Trupele chineze ocupau încă, astă seară, pozițiile lor din sectorul Shanghai ca tot bombardamentul extrem de violent al bateriilor japoneze.

Hipodromul situat în estul orașului a fost părsit de chinezi. Japonezii afirmă că au cucerit pozițiile chineze dela hipodrom.

*

TOKIO, 9 (Rador). — Ziarele anunță din Hong-Kong că generalul chinez Yuhang Mu, comandantul suprem al armatei din Kuang Tong a declarat că vasele de războiu și avioanele japoneze au fost văzute Marți în strâmtoarea Hainan și că a dat ordin trupelor din Hainan și Pakhoi să se pregătească spre a respinge un eventual atac.

O știre primită din Canton arată că trupele din insula Hainan au fost mult sporite în ultimul timp.

Un comunicat al guvernului naționalist spaniol

SALAMANCA, 9 (Rador). — Corespondentul Agenției Havas transmite:

Postul de radio naționalist a anunțat azi noaptea ora 1 următoarele:

In sectorul Asturiei trupele naționaliste cari [illegible] rează în direcția [illegible] de Cabrales, au înaintat [illegible] km.

Coloanele cari operează dealungul coastei au ocupat Posada, aflându-se acum la 14 km. de Ribadesella.

A demisionat ministrul Economiei Reichului?

BERLIN, 9 (Rador). — Corespondentul Agenției Havas transmite:

Aseară a circulat svonul unei eventuale demisii a d-lui Schacht, ministrul Economiei Reichului.

Demisia d-lui dr. Schacht ar fi provocată de un articol al d-sale în revista sa «Deutscher Volkswirt» în care se arătau dificultățile economice crescânde în care se zbate Germania și nevoia de a se pune capăt cheltuielilor somptuase ale [illegible] spre a se preveni o criză economică.

Cercurile politice autorizate [illegible] deocamdată să facă vre-o declarație în legătură cu această eventuală demisie.

In Rusia Sovietică au rămas numai 8 comisari ai poporului

MOSCOVA, 8 (Rador). — In acelaș timp cu scoaterea din funcțiune a d-lui Liubimov, comisarul poporului pentru Industrie Ușoară, comitetul executiv a scos din funcțiuni și pe vicecomisarii acestui departament.

Acest comisariat este învinuit că a rămas mult în urmă cu executarea celui de al doilea plan de patru ani în special la bumbacuri, lenaje și pantofărie.

Mișcarea de reînoire a cadrelor continuă. Dintre cei 17 comisari ai poporului înregistrați în Anuarul Diplomatic pe 1936, numai 8 mai sunt și azi în funcțiune.

După discursul Fuehrerului

BERLIN, 9 (Rador). — Agenția «D. N. B.» transmite:

Ziarele de azi comentează pe larg marele discurs pronunțat de Fuehrer la Nuerenberg cu privire la chestiunile culturale, precum și aparitia Serviciului Muncii.

Toate ziarele aduc elogii Serviciului Muncii, menit să dea naștere și să mențină adevărata comunitate a poporului. Ziua de eri reprezintă o sinteză ideală a disciplinei militare și a solemnităților culturale. v

CONGRESUL NAȚIONAL SOCIALIST

Membrii batalioanelor de asalt plecând spre Nüerenberg

INSTITUT DE ARTE GRAFICE «EMINESCU» S. A. STR. INGINER ANGHEL SALIGNY No. 2. BUCUREȘTI. Telefon 3.26.68 Redactor responsabil V. OLANIUC-STERE